

ABONNEMENTSPRIJS VOOR 3 MAANDEN:
Amsterdam..... f7.50. Voor de overige Steden des Rijks f 8.50.
De Zondags-Editie en Bijblad 1.50. Afzonderlijke Couranten..... —.10.

Maandag 13 November.
UITGEVERS-DIRECTEUREN GEBROEDERS DIEDERICH.
Brieven Franco, naar het Bureau Handelsblad.

PRIJS DER GEWONE ADVERTENTIEN:
Van een tot zeven regels, behalve de 35 c. zegelgeld..... f 1.75.
Iedere regel meerder..... —.25.
Buitengew. groote Lett., naar mate de ruimte die zij beslaan, à 25 c. per regel

Tweede Editie.
ZONDAG-AVOND.
BUITENLAND.

Engelsche Post.
LONDEN, Vrijdag 10 November (des Avonds.)
Het hof zal eerlang van Windsor naar het eiland Wight vertrekken, daar 10 of 14 dagen blijven en alsdan ter viering van het Kersfeest naar Windsor terugkeeren.
— Eergisteren is hier ter stede door eenige voornamen ingezetenen eenen komst gehouden, waarin het plan is behandeld, om onder de benaming van Britsche Bank een nieuwe instelling van dien aard, naar het chotsche stelsel, tot stand te brengen; er werd tot dat einde een commissie benoemd, die in een volgende vergadering verslag zal uitbrengen.
— De cholera blijft te Londen onbeduidend, zijnde gisteren slechts personen aangegeven; te Edinburg en Leith is de ziekte nog altijd rij hevig, zijnde daar in de drie laatste dagen 54 nieuwe zieken bijgekomen.

Duitsche Post.
OLMUTZ, 7 Nov. Er zijn reeds 200 passan aan afgevaardigden te Weenen afgeleverd. De generaal Simonich staat bij Goding en versterkt zich. De vergaderingen van den rijksdag te Kremsier zullen in de leenzaal plaats vinden. De zitplaatsen zullen amphitheaters-gewijze ingerigt zijn en de galerijen voor het publiek zullen ongeveer 300 personen kunnen bevatten.

WEENEN, 8 Nov. Het ministerie van oorlog heeft bekend gemaakt, dat de Keizer den Baron van Welden, met den titel van gouverneur, bevestigd heeft met de leiding van den staat van beleg van Weenen.
Het leger van den veldmaarschalk Windischgrätz, dat gezamenlijk 102,000 man bedraagt, begeeft zich naar Hongarije; te Weenen blijven voorloopig slechts 30,000 man, en van dezen zullen tegen het midden van de maand nog 15,000 man aftrekken. Aan de Oostenrijksch-Hongaarsche grenzen zal een legerkorps van 80,000 man stationneren en de geheele landstreek in Hongarije zal ontbonden worden. De meeste studenten hebben zich uit de voeten gemaakt. Van de zoogenaamde mobile gardes en het Poolse legioen zijn vele gevangenen genomen en bij het kroatische leger aangevoerd; ook eenige studenten hebben dit lot ondergaan.
Wat het voorkomen der stad betreft, deze begint eenige meerdere psvendigheid te verkrijgen, nadat op last van den gemeenteraad de winkels weder geopend zijn. Maar in de stemming der burgers ziet het er eelaas nog droevig uit; want de staat van beleg wordt bij voortdurend ten strengste gehandhaafd. Van de helden der verloopene stormachtige dagen waagt men het niet meer te spreken, sedert Pulszky, Schutte, Lem en Messenhauer vervolg worden. De laatste, zegt men, heeft zich te Olmutz vrijwillig overgegeven; daarentegen zegt men, dat Pulszky in Bem te Pesth zijn aangekomen. Van uit die stad worden nu de Hongaarsche krijgstroepen zeer ijverig voortgezet en men zegt, dat Kossuth het 70,000 man wederom tot aan de Leitha is voortgerukt. Men gelooft echter niet, dat de Magyaren tegen Windischgrätz en Jellachich bestand zullen zijn, welke beide, in vereeniging met andere generaals, met een magt van 150,000 man tegen Hongarije zullen ageren. De Keizer is voornemens zijne residentie naar Praag te verplaatsen en aldaar voorloopig 2 jaren te blijven. Tot dit doel worden in het Hradschin reeds vertrekken in gereedheid gebragt. Men spreekt ook reeds van het eendaags vertrekken van het personeel van den keizerlijken schouwburg naar Praag. Behalve Weenen zijn nu ook Grätz, Brünn, Lemberg en Inspruck in staat van beleg verklaard en men spreekt ook nog van andere steden, welke dit lot zouden ondergaan. Er loopt hier een gerucht, dat Presburg zonder slag of stoot door de keizerlijke troepen is bezet geworden.

De tergerstelingen duren te dezer stede voort. De bekende demokraat en vervaardiger van plakkaats Ullmayr is voor eenige dagen opgehouden; een geijkt lozalk ook den dichter Kaiser treffen en de kommandant Braun is gefusilleerd. Gisteren ochtend vroeg werden de Frankforter afgevaardigden, Fröbel en Blum, uit hun hotel gehaald en naar het hoofdkwartier te Schönbrunn gebragt. Eergisteren werden zendelingen van Kossuth en ook de rector van de Straatscourant in bechtenis genomen. De kommandant van het akademisch legioen, Aigne, heeft aan een zelfmoord te preekur gegeven. De moordenaar van Latour, een slotenmaker, en de nationale gardes Padovani en Perin zijn in bechtenis genomen. In het gevecht moeten vele studenten het leven verloren hebben. De poort van de burg is als een zeef doorboord. In het Schwarzenburgsche paleis heeft men bom al het Chinese porcelein van de prinses vernield.
De rijksdags-afgevaardigden maken zich gereed tot hun vertrek naar Kremsier; zelfs zij die geprotesteerd hebben willen gaan. De president wil dan eerst vertrekken, wanneer het antwoord op het protest ontvangen is. Gedurende de heerschappij van het volk, opende dit al de brieven, die het goedvond. Sedert den 22sten Oct. hebben niet minder dan 100,000 menschen Weenen verlaten; velen worden door de families te vergeefs terug verzoekt. Het aantal gevallen wordt op 6000 begroot. Het volk is echter zijn beginsel, dat alle eigendom beilig is, zelfs volgens de getuigenis zijner vijanden, getrouw gebleven.

Men wist, welke schatten in geld en biljetten in de bank aanwezig waren, en evenwel heeft niemand een bedreiging tegen dezelve doen horen. Al de voorzorgen, welke men ten aanzien van deze inrigting genomen heeft, zijn gebleken geheel onnoodig geweest te zijn, daar buiten de bedelarijen geen aanslag is gemaakt op vreemd goet.
Jellachich heeft op de klagen, welke verscheidene inwoners over de buitensporigheden der Kroaten hadden ingebragt, geantwoord, dat, zonder deze buitensporigheden te verontschuldigen, zij echter als een gevolg moeten beschouwd worden van de buitengewone woede der soldaten, over het verbreken der kapitulatie, hetwelk een eeuwige schandvlek voor de Weener volking is.
Eene proclamatie van den generaal roept dringend al zijne medeleden, welke zich verwijderd hebben of afwezig blijven, op, om hunne beheden te ondersteunen in de talrijke werkzaamheden, welke die raad de tegenwoordige omstandigheden te verrigten heeft.

BERLIJN, 10 Nov. Reeds ten 5 ure heden ochtend staan rondom het plein, waar de rijksdag zitting houdt, sterke afdeelingen burgerwacht, die hunne geweren echter meestal in roeten gesteld hebben en die door de massa's volk omringd zijn. In de zaal zelve waren verschillende bruchten in omloop, onder anderen, dat de staat van beleg des namiddags ten 3 ure zou geproclameerd worden.
Ten gevolge van het bevel des politie-presidents aan de burgerwacht, om de bijeenkomst van den rijksdag te beletten, werd die vergadering in plaats van ten 9 ure, reeds geopend ten 5 ure des ochtends.
Bij de opening dan van den aldus, in den vroegen ochtend bijeengekomen rijksdag, verklaart de president, dat hij aan den minister-president afschrijft had toegezonden van de gisteren in de vergadering genomen besluiten, waarop v. Brandenburg geantwoord had: dat dergelijke besluiten niet alleen geheel onwettig waren en alzoo nietig; maar dat ook de afgevaardigden, die daaraan deel namen, zich schuldig gemaakt hebben aan aanmatiging van koninklijke regten en schending der staatsregeling. Dat voorts de president zoowel als alle andere afgevaardigden verantwoordelijk gesteld worden voor de, uit deze onwettige stappen misschien voortvloeiende ongelukkige gevolgen. Alhoewel dit antwoord gerigt was aan den regeringsraad, niet aan den president v. Unruh, had deze gemeend, het niettemin ter kennis van den rijksdag te moeten brengen.
Daarna werd voorgelezen een brief, welke gisteren avond door den president van politie gerigt was aan den opperbevelhebber der burgerwacht. In dezen

brief noodigt de politie-president, op last van den minister van binnenland, zaken, de burgerwacht uit, om de voortzetting der thans onwettig geworden beraadslagingen van den rijksdag te verhinderen. »Het zal bekend zijn aan den opperbevelhebber», zoo gaat deze brief voort: »dat eenige leden van de Nationale Verg. den geheelen nacht in de zittingszaal blijven, en dat de beraadslagingen morgen-ochtend ten 9 ure voorigezet zullen worden. Het komt er alzoo het eerst op aan, om alle naar de zitting terugkeerende leden den toegang tot de zittingszaal te verbieden en ten dien einde alle toegangen af te zetten, enz.» Ten slotte vermaant de president den opperbevelhebber, om dit bevel te doen uitvoeren, daar hij tevens in last had, antwoord op dezen brief in te wachten tot morgen ochtend 6 uur. Wanneer geen of geen gunstig antwoord ontvangen werd, dan zal worden geacht, dat men het aan de koninklijke overheden alleen overlaat, de alsdan gepast geoordeelde maatregelen te nemen.
Hierop gaf de opperbevelhebber der burgerwacht heden-ochtend vroegtijdig een antwoord, dat overeenkomstig met de bataljons bevelhebbers der Berlijnsche burgerwacht gegeven is. In dit antwoord verklaart Rimpler, dat de burgerwacht de wezenlijke roeping heeft, om de vrijheid en de orde te beschermen; dat, door het besluit der kroon, om de vergadering van Berlijn naar Brandenburg te verleggen en hare zittingen gedurende 17 dagen te schorsen, (eene vergadering die bepaald is in de hoofdstad te zullen zitting houden), de burgerwacht acht, dat de door de wetten en de koninklijke beloften verleende regten en vrijheden in gevaar verkeerren, en alzoo zich ten taak ziet gesteld om voor deze vrijheid en niet tegen haar te handelen. Reeds deze, algeheel wettige en doortastende gronden verklaren, dat de burgerwacht aan het bevel van den politie-president niet kan voldoen, maar ook de voorschriften der wet op de burgerwacht doen zulks niet minder [hier volgen onderscheidene aanhalingen van de opgenoemde wet, waarin aangetoond wordt, dat geene koninklijke overheid zelfs het recht heeft de burgerwacht in requisitie te nemen].

Eindelijk doet de president nog een adres voorlezen van het districts-komitee der Duitse handwerks-verbroedering, met duizende handteekeningen bedekt. In dit adres wordt aan de afgevaardigden dank betuigd voor den door hen aan den dag gelegden moed; wordt verklaard dat de arbeiders bereid zijn, om gewapend hen bij te staan, wanneer men het wagen mogt de regten des volks in zijne vertegenwoordigers te schenden.
Daarop berigtte de president, dat er eene deputatie van het stedelijk bestuur in de zittingzaal verschenen was, en dat die deputatie verklaarde besloten te hebben nog heden-ochtend een adres aan Z. M. te rigten, ten einde hem te bewegen, de noodlottige besluiten in te trekken; maar dat de deputatie hoopte, dat alles van de zijde der vergadering aangeweend zoude worden, om te trachten eene verzoening tot stand te brengen, of althans te vermijden, dat er bloed vergoten werd. Daarop verklaarde de president, dat hij, om hierop een antwoord te geven, vooraf de vergadering moest raadplegen; maar dat hij als zijn persoonlijk gevoelen wel verzekeeren kon, dat de vergadering overtuigd was, dat elke bloedige botsing aan de zaak van vrijheid en regt naadeelig zijn zoude. Na dit verslag aan de vergadering gegeven te hebben, ging de president aldus voort: »Ik ben bepaald van gevoelen, dat wij slechts een lijdzamen tegenstand moeten blijven bieden. Zoolang de drukpers, het regt van vereeniging niet op nieuw in ketenen geslagen is, heeft het land de middelen in de hand, om de overwinning op de pogingen der reactie, ook zonder bloedvergieting, te behalen. Wanneer dus de drukpers, de associatie, de kiesdistricten, de grotere steden met de grootste vaastberadenheid verklaren, dat zij onze gevoels deelen, wanneer zij voorts protesteren tegen de handelingen van het ministerie, en dat alles door het gehele land geschiedt, dan kan wel aan den uitslag niet getwijfeld worden. Doet dit het land, of een groot deel van het land niet, welnu, dan ruste de verantwoordelijkheid op het land zelf, dat de jeugdige, pas ontloken vrijheid alsdan spoedig zal zien verdorren. Ik heb daarom ook aan de deputatie van het stedelijk bestuur geantwoord, dat het niet overeenkwam met de waardigheid der vergadering, om stappen van welken aard ook te doen, die zel's den schijn van toegeven op de vergadering zouden kunnen werpen (donderend bravo-geroep). Voorts meldde ik de deputatie, dat ik mij met Bornemann jl. Vrijdag bij den Koning liet aanmelden, om Z. M. alsnog bekend te maken, niet alleen met de gevoelen der vergadering, maar ook met die van het geheele land; maar dat de Koning had doen weten, dat hij verhandeld was met ons te spreken; ik heb alzoo gedaan, wat ik kon!» Ten slotte zeide de president: »Ik blijf bij mijn gevoelen, om lijdzamen tegenstand te bieden. Wanneer wij ons slechts door geweld van onze plaatsen laten verdrijven, zullen wij door den zedelijken indruk, welke deze gewelddadige aanval der kroon op het land zal maken, meer winnen dan door den belhabtlijgen tegenstand der burgerwacht (algemeen gejuich); want het vaderland zal erkennen, dat wij, gereed om voor de vrijheid des lands en des volks onzen laatste droppel bloeds te vergieten, — evenwel het burgerbloed veel te kostbaar achten, om daarvan één droppel nutteloos te doen stroomen. (gejuich.) Daarom stel ik voor, de burgerwacht, welke ons zitting-gebouw omringt, uit te noodigen, slechts lijdzamen tegenstand te bieden. Daarentegen stel ik voor, stellig en vast, dat wij onze plaatsen niet verlaten.»

Daarop werden de aanwezigen bij de namen opgeroepen. Er zijn 223 leden aanwezig. Met eenparige stemmen wordt nu het voorstel aangenomen, om de leden, die zonder verlof of ziekte afwezig zijn, uit te noodigen, deel te nemen aan de zittingen. Daarna wordt de zitting (het is thans 6 ure en 10 minuten in den ochtend) tot 9 ure geschorst.
Ten 9 ure wordt de zitting hervat. Uit de naams-oproeping blijkt, dat er 251 leden aanwezig zijn. Ten einde de eenheid niet te verbreken waarmede eenige leden dreigden, die er bezwaar in vonden, om thans te beraadslagen over materiele wetsontwerpen, wordt voorgesteld en aangenomen, om de rapporten over petitiën aan te nemen. Ten twaalf ure wordt de zitting op nieuw verdaagd.

Ten 2½ uur wordt de zitting weder geopend. Na eene korte beraadslaging wordt het voorstel aangenomen, om eene commissie te benoemen, ter opstelling van eene proclamatie aan het volk, over al het voorgervallene en hetgeen de vergadering denkt te doen. De benoemde commissie (bestaande uit Pilet, Elsner, Schultz, Moritz en Zachariae) gaat dadelijk dit adres opstellen.
Het was toen half drie ure. Op dit oogenblik rukt artillerie, infanterie en kavallerie, met generaal Wrangel aan het hoofd, de stad binnen. De soldaten rukken de Linden langs en begeven zich naar het plein van den schouwburg door alle straten, welke daarop uitloopen. In hare geheele breedte bezetten zij de straten. De voetpaden en de hoeken der straten blijven open voor de voorbijgangers, die in volle vrijheid circuleren. Duizende menschen zijn op de been; waaronder vele vrouwen en kinderen. Aller gelaat is kalm, bijna opgeruimd. Dit is steeds de uitdrukking van het goede regt en van de wettelijkheid.
De artillerie rukt aan op het gendarme-plein.
De troepen scharen zich tegenover den schouwburg. Naar den kant der Charlotten-Strasse houdt een bataljon der burgerwacht hare gewone positie.
Een aanplakbiljet van het stedelijk bestuur berigt, dat 15000 man Berlijn binnenrukken, en dat zij heden bij de burgers ingekwartierd zullen worden. De stad zou daarna maatregelen beramen.
De soldaten rukken overal met slaande trom en vliegende vaandels aan. Langzamerhand wordt het geheele gendarme-plein ontruimd. Men laat door een naauwen uitgang heengaan allen die zich verwijderen willen. Niemand kan echter de zittingzaal naderen, noch zich naar de zitting begeven. De drukkers-jongens kunnen niet naar de Kamer terugkeeren, om copij voor de dagbladen te halen.
De regementen der garde, die binnengerukt zijn, zijn dezelfde, die op 15 Maart jl. deel aan den strijd in de stad genomen hebben.

Het door de dagbladen gegeven berigt, dat het corps diplomatique zich uit Berlijn naar Potsdam zoude begeven hebben, om stappen van bemiddeling bij den Koning te doen, is onjuist. Het corps diplomatique bevindt zich nog hier.
De zitting wordt ten 2½ ure hervat. De linker-zijde en het linker centrum stellen voor eene proclamatie te rigten aan het Pruisische volk. Na een naauwen tegenstand van het centrum wordt dit voorstel aangenomen.
Uit het nominaal appel blijkt, dat er 252 leden tegenwoordig zijn, zoo dat het aantal voldoende is.

De vice-president Bornemann zegt. De soldaten naderen! mijne heeren, op uwe plaatsen.
De Heer v. Berg. Ik heb het zegel van de vergadering overgenomen van den beampte, aan wien het toevertrouwd was; ik leg het op het bureau neder.

De Heer Pilet leest de proclamatie voor, die aan het Pruisische Volk gerigt is. De hoofdinhoud daarvan komt hierop neder:
»De generaal v. Brandenburg heeft besloten, dat de vergadering zal verplaatst worden, zonder de vergadering te raadplegen. Deze heeft het volgende besluit genomen (bestaande in de drie besluiten van gisteren). Wij worden bedreigd door militair geweld. Wij zeggen u: handhaaft krachtig de vrijheid, en verlaat het wettelijk terrein niet.»

Deze proclamatie wordt met eenparige stemmen aangenomen.
De kamer hervat de discussie over de afschaffing der lasten.
Kort daarop komt de voorzitter, de Heer Unruh, binnen. Hij verhaalt de gesprekken, die hij gehad heeft met den Heer Rimpler, kommandant van de burgerwacht, en den generaal Wrangel. De Heer Rimpler vraagt inlichting omtrent de beweging van troepen, welke plaats heeft rondom den schouwburg.

Wrangel antwoordt, dat hij niets anders verlangt dan zijne troepen huisvesting te bezorgen.
De Heer Rimpler: Niets belet zulks.
Wrangel: Waartoe die pelotons van de burgerwacht?
Rimpler: Om de vergadering te beschermen.
Wrangel: Ook ik kom om te beschermen.
Rimpler: Hoe lang zult gij hier blijven?
Wrangel: Mijne soldaten zijn gewoon gedurende 8 dagen te bivonakkeren, indien het noodig is. Zoodanig was het onderhoud tusschen den generaal Wrangel en den Heer Rimpler.

De Heer Unruh heeft vervolgens den Heer Rimpler uitgenoodigd aan den generaal Wrangel te doen weten, dat de nationale vergadering geene bescherming noodig had, dat zij dien van de burgerwacht aannam, maar dat zij niet verlangde door de troepen beschermd te worden.
Na een pauze deelt de voorzitter, de antwoorden mede van den generaal Wrangel aan den Heer Rimpler. Wrangel heeft gezegd, dat de soldaten niet zouden aftrekken; dat zij een elk zoude laten vertrekken, maar niemand binnenlaten, en dat zij hunne stelling niet zouden verlaten, voor dat de vergadering uiteen zoude gegaan zijn. Overigens erkende hij noch de vergadering, noch den president, maar alleen zijne bevelen.

Daarop heeft de Heer Rimpler verklaard, dat de burgerwacht het als een punt van eer beschouwde, niet af te trekken dan met de Nationale Vergadering, en dat zij even lang als deze zoude blijven.
De president zegt, dat volgens zijne meening de daad van geweld volbragt was door de laatste verklaring van den generaal Wrangel, dat de kamer moest protesteren en zich verwijderen met de burgerwacht. Dit wordt aangenomen.

De Hr. v. Berg. Het verstaat zich van zelf, dat wij morgen eene poging zullen doen, om ons naar de vergadering te begeven.
De president zegt, dat dit ook zijne meening is. In naam van de nat. vergadering, zegt de president, verklaar ik, dat aan de vergadering geweld is aangedaan, dat zij protesteert en dat zij, heden uiteengaande, zich adjourneert tot morgen.

Deze woorden en al wat in deze merkwaardige zitting is gedaan, werd met luide toejuichingen ontvangen.
Het is 5 ure: De afgevaardigden vertrekken en vormen een langen stoet. De burgerwacht begeleidt hen. Zij gaan naar de Jägerstrasse en het volk vergezelt hen met luide bijvalsbetuigingen.
De soldaten trekken af. Berlijn is rustig. Patrouilles der burgerwacht doorkruisen de straten.
Fractiën van de vergadering zullen hare gewone voorbereidende bijeenkomsten houden om te beraadslagen over de, door de Nationale Vertegenwoordiging te nemen maatregelen.

MAAGDENBURG, 6 Nov. Schier iederen nacht komen thans met den van Berlijn naar Keulen doorgaanden spoorlijn belangrijke bezoendingen goud- en zilvergeld in vaatjes hier aan en worden naar onze citadel gebragt, om daar in expresselijk tot dat einde vervaardigde ijzeren kisten te worden bewaard. Naar men verneemt is dit de geldvoorraad uit de koninkl. banken van Berlijn en Breslau, die binnen onze zware vestingmuren beter in veiligheid zijn dan ergens elders.

FRANKFORT, 10 Nov. In de heden gehouden zitting van de Nationale Vergadering heeft de president medegedeeld, dat de afgev. Hofken een voorstel betrekkelijk de Limburgsche kwestie had ingezonden, hetwelk niet als dringend was aangewezen, en derhalve, zonder in de vergadering te worden voorgelezen, aan de desbetreffende commissie tot onderzoek en om rapport was gezonden. Daarna is overgegaan tot de voortzetting der beraadslagingen over het ontwerp van constitutie. Aan de orde van den dag was de discussie over art. 6, hoofdstuk II, over de scheepvaart. Het voorstel der staats-huishoudelijke commissie, hetwelk eenigermate het beschermend stelsel huldigde, is met 286 tegen 145 stemmen verworpen. Tegen dit stelsel sprak vooral de afgev. Merck (van Hamburg); hij betoogde, dat de Duitse scheepvaart onder de bescherming der vrijheid, de tweede der wereld geworden was; de Duitse scheepvaart had geene bescherming noodig door differentieel regten, welke veeleer slechts naadeelig werken.

Met groote meerderheid zoowel van de regterzijde, de centrums en zelfs een gedeelte der linkerzijde werden de oorspronkelijke paragrafen van het ontwerp aangenomen. Daarop werd de zitting tot aanstaanden Maandag verdaagd.
— Het schijnt dat de bewoners van het vorstendom Reusz, jongere linie, na de abdication van hun vorst Hendrik LXXII geenszins geneigd zijn den vorst van Reusz Schleitz, oudere linie, te erkennen. Men heeft er het plan gevormd, om het land te stellen onder het onmiddellijk rijksbestuur. De constitutioneering landdag te Gera heeft bereids in dezen zijn onderscheidene besluiten genomen.

— Eenige dagen geleden hielden hier landdags-afgevaardigden uit de beide Hessen, Nassau en Frankfort eene bijeenkomst, waarvan het doel was, om zich te verstaan omtrent de wijze, op welke de mediativering van hunne lanpen zou zijn te verkrijgen, en vooral met betrekking tot eene latere vereeniging daarvan tot één staat.
— De Duitse Nationale Vergadering heeft in den laatste tijd de beraadslaging over de constitutie zoo ijverig voortgezet, dat zij die ongetwijfeld veel spoediger ten einde zal hebben gebragt, dan men enige maanden geleden, vermoedde. Ommekeerens Paschen zal die rijks-constitutie voltooid en alzoo de gewigtigste taak der vergadering afgelopen zijn.
— Men wil, dat de Württembergische regering nieuwe voorstellen heeft ingezonden tot eene aanstaande rijks-organisatie, waarin vermindering van regerende huizen, triumvirat der opperhoofden, afwisselende opvolging van het voorzitterschap als grondlagen worden gesteld.

Fransche Post.
PARIS, Vrijdag 10 November.
De zitting der Nationale Vergadering van heden heeft niets, der bijzondere vermelding waardig, opgeleverd. Zonder eenige belangrijke discussie werden op nieuw eenige artikelen aangenomen van het in beraadslaging zijnde budget van 1848. De behandeling van hoofdstuk V werd uitgesteld tot de zitting van morgen.
— De HH. Lamartine en Ledru-Rollin schijnen nog geenszins geheel af te zien van de kandidatuur. Dit ten minste kan men opmaken uit een brief, welken Lamartine aan het J. d. Debats heeft geschreven en waarin hij verklaard had, dat naar het presidentschap te dingen eene vernietelheid, maar het te weigeren eene lafheid is. Wat Ledru-Rollin betreft, wordt het uit zijn naam verklaard door de Reforme en Révolution Democratique. Evenwel blijft het al meer en meer blijken, dat de voorname strijd zich slechts tusschen twee mededingers zal bepalen, en wel de republikeinen voor Cavaignac, de Bonapartisten voor Lodewijk Napoleon. Heden-ochtend heeft zich eene talrijke deputatie van redacteurs van departementale dagbladen bij Lodewijk Napoleon vervoerd en van hem eene ontwikkeling van zijne staatkundige beginselen ontvangen, die volgens de Press

eenvoudig en gepast was. Genoemde dagblaaschrijver nadden zich gisteren bij den Heer Berrijer vervoegd, en deze moet hun wel niet uitdrukkelijk tot het stemmen voor Lodewijk Napoleon overgehaald, maar zich evenwel duidelijk tegen den generaal Cavaignac verklaard hebben. Een dergelijk bezoek moeten zij ook bij den Heer Thiers afgelegd hebben, die nog duidelijker geweest is en hun de kandidatuur van Lodewijk Napoleon aanbevelen heeft.

Een dagblad verhaalt de volgende anecdote: De zoon van Napoleon Bonaparte en de Aartsbischop Maria Louise, werd den 20sten Maart 1811 geboren, op het oogenblik dat zijn vader het toppunt van magt had bereikt. De stedelijke raad van Parijs, die 3 jaren later het eerst den Keizer en zijn zoon vervallen verklaren moest, nam dien dag een besluit, waarbij 10,000 francs rente vastgesteld werd voor den page, welke hem het eerst bericht van de geboorte eens erfgenams van den troon zoude brengen. De persoon, wien het geluk te beurt viel deze tijding het eerst te mogen verkondigen, leeft nog en heeft reeds gedurende 37 jaren gezegd pensioen genoten.

Men leest in den avond-Moniteur dat Frankrijk, Engeland en Rusland het eens zouden zijn omtrent de beslechting van de Siciliaansche kwestie. De Nederlandsche en Siciliaansche regeringen zouden wederzijds de noodige concessies doen.

De Constitutionnel zegt gemagtigd te zijn, het gerucht, als of Spanje gezind zoude zijn het eiland Cuba aan de Vereenigde Staten te verkoopen, voor geheel ongegrond te verklaren.

De Gebr. Brossard, bankiers te Tulle, zijn gefailleerd. Men spreekt van een passief van 1,400,000 fr. Dit faillissement stort vele welgestelde families der stad in ellende.

Abd-el-Kader heeft zich den 10den te Bordeaux ingescheept. Hij werd aan boord ontvangen met al de eerbewijzen, die men gewoonlijk aan vorstelijke personen doet wederavaren. De aartsbischop, Mgr. Dupuch, heeft den Emir, gedurende een gedeelte van de reis, gezelschap gehouden.

Omtrent Italië is het eenige, nog al belangrijke nieuws, dat de Engelsch-Fransche bemiddeling in de Italiaansche kwestie op nieuw opgevat zijn zou. Volgens dit bericht, dat echter nog bevestiging verdient, had de Fransche regering aan de Engelse de weder-opvatting der onderhandelingen voorgesteld, en had laatstgenoemde daarin toegestemd. Op nieuw wordt dan ook Brussel genoemd als de plaats, waar het congres ten deze bijeenkomen zoude.

Overigens zijn de berichten uit Italië heden van alle belangrijkheid ontbloot. De Lombardische opstand schijnt bepaaldelijk geene of zeer luttel vorderingen te maken. Te Luino is hij gedempt, daar Oostenrijksche troepen, van Como komende, de opstandelingen gedwongen hebben, op de vlugt te gaan.

MADRID, 5 Nov. De prins en de prinses van Capua zullen heden naar Frankrijk vertrekken.

De bijeenkomst der Cortes schijnt stellig op den 16den Dec. bepaald te zijn. Men zegt, dat de Heer Isturiza tot voorzitter van den senaat zal benoemd worden.

De generaal Cordova heeft Barcelona verlaten, om zich aan het hoofd van de krijgsvruchten tegen de Carlisten te stellen. De commandant van Huesca, Ramon Angles, heeft den 31sten October 29 en des anderen daags 166 gevangenen van de republikeinsche factie te Huesca binnengebracht.

Men zegt, dat de hertog van Gor tot gezant te Weenen en de Markies de Valdeza, tot gezant te Berlijn zal benoemd worden.

BINNENLAND.

AMSTERDAM, Zondag 12 November.

De toestand van Berlijn wordt thans met elk uur bedenkelijker en het is moeilijk te voorzien, hoe hij zal eindigen. Ondanks het stellige besluit der Pruisische rijksvergadering, om hare zittingen te Berlijn te blijven houden; ondanks het kennelijke en zelf uitdrukkelijk uitgesproken voornemen der Berlijnsche burgerweerd, om den rijksdag niet uit een te drijven, maar veeleer te beschermen; ondanks het impopulaire van den man, thans door den Koning van Pruisen aan het hoofd der regering geplaatst, blijft de Koning weigerachtig, om iets toe te geven aan den rijksdag, die dan toch, wat men er van zeggen moge, het uitvloeisel van de vrije keuze des volks en een wettig, door den Koning zelve als zoodanig erkend ligchaam is.

De houding van den rijksdag is intusschen kalm en waardig. Hij is afkeerig van alle middelen, die tot wanorde of zelfs tot onwetigheid kunnen leiden. Hij protesteert slechts. Eergisteren avond is hij uitgegaan, door de burgerweerd, te midden van de op de straten gekampeerde 15,000 man soldaten, geëscorteerd en door de bevolking met de levendigste geestdrift begroet. Hij heeft eenvoudig zijne zittingen tot den volgenden dag geadjourneerd. Men geloof echter, dat de leden door de troepen belet zullen worden het gebouw der vergadering te naderen.

Z. M. heeft op verzoek eervol ontslag verleend: aan D. T. Notten, als kapt. en J. L. Halbesma, als lten luit. bij de rustende schutterij in Vriesland; en voorts aangesteld: tot kapt. G. Jongsma; tot lten luit. D. J. V. Baron van Sytzama; tot 2de luits. L. J. Halbesma en G. Zandstra.

Te Hoorn is gisteren, onder voorzitterschap van den Hr. de Bruin Kops, eene vergadering van ruim 60 kiezers gehouden. De voorzitter stelde voor, om dadelijk over te gaan tot het aanwijzen van de namen der kandidaten. Eenige kiezers wilden eerst de beginselen vastgesteld zien, doch dit werd door den voorzitter zoo hevig bestreden, dat gemelde kiezers dadelijk de vergadering verlieten. De voorzitter noemde daarop de drie of vier namen, waaruit alleen moest worden gekozen, en werkelijk bleek bij opening van de stembiljetten, dat de meerderheid zich voor den Hr. Opperdoes Alewijn, voor de Tweede, en voor de HH. v. Akerlaken en v. Bredehoff de Vicq, voor de Eerste Kamer had verklaard.

Te Gorinchem zijn de HH. Mr. A. Boxman en Mr. P. L. Begram v. Jaarsveld voornemens het lidmaatschap van de Tweede Kamer der Staten-Generaal te aanvaarden.

Te Utrecht zijn de kiesgeregtigten tegen aanstaanden Dingsdag bijeen geroepen.

Te IJsselstein en Amersfoort hebben, volgens de *Nederlander*, de HH. J. S. v. Nes en de Generaal Nepveu van de candidatuur voor de Tweede Kamer afgezien. Genoemd blad prijst eerstgemelden heer voor de Eerste Kamer aan.

Te Arnhem is eergisteren avond, onder voorzitterschap van den Heer Mr. J. W. Schult, eene tweede en ditmaal zeer talrijke vergadering gehouden. Daarbij als kandidaten voor de Tweede Kamer voorgesteld de HH.: de Kempenaer, Nedermeijer v. Rosenthal, Dullert, Thorbecke, Ackersdijk en Evink Buschers; en voor de Eerste Kamer, de Heeren: v. Heeckeren v. Enghuizen, Brantzen v. d. Zijp, v. Nagell v. Wisch, v. Nispen v. Sevenaer, Andres en R. M. Dullert. Nadat door onderscheidene sprekers de verdiensten van de meeste voorgestelde kandidaten betoogd of wedersproken waren geworden, is de vergadering gescheiden, om in eene latere bijeenkomst tot de stemming zelve over te gaan. — Er hebben zich te Arnhem nog twee andere klubs van kiezers gevormd.

Te Nijmegen is gisteren eene vergadering van een 100tal R. C. kiezers gehouden, welke, na het benoemen eener commissie, tot nader oproeping is geadjourneerd.

Te Hoogeveen heeft zich, onder voorzitterschap van Dr. Dassen, eene vereniging daargesteld, welke de kiezers binnen weinige dagen zal bijeen roepen. Te Eindhoven hebben vele kiezers het oog op den Heer Jhr. Mr. v. d. Beeken Paltel als candidaat voor de Eerste Kamer.

Te Maasticht wil men eene electorale sociëteit oprigten. In eene voorloopige bijeenkomst is reeds eene commissie benoemd tot het opstellen der statuten.

De *Nederl. Stoompost* dringt er op aan, dat men voor de aanstaande verkiezingen voordringing een meer kundige en onafhankelijke Ingenieurs kieze.

Het onderstaande rekwest is ons ter openbaarmaking toegezonden: MEDEMBLIK, 8 November 1848.

Den Edel Achtb. Heeren Gedeputeerde Staten der Prov. Gelderland. EDEL GROOT ACHTBAAR HEREN!

Daar ik verneem op een wettige wijze in mijne onmiskenbare regten verkort te worden, neem ik de vrijheid mij tot U. Ed. Gr. Achtb. te wenden, om zoo mogelijk daarin te worden hersteld.

Gebooren te Doesborgh en aldaar sedert vijf-en-twintig jaren met mijn huisgezin woonachtig, bezitter van vijf huizen, en tot de hoogst aangeslagenen in de belasting behoorende, werd ik met den 1sten Mei 1847 aan het hoofd van het koninklijk instituut voor de marine geplaatst.

Ongeneegen, om door die plaatsing mijne burgerregten in mijne geboorteplaats te verliezen, verklaarde ik den Heer burgemeester, dat ik wenschte te blijven als te Doesborgh (te zijn domicilieerd, daar ik mij slechts door eene tijdelijke dienstbetrekking, welke elk oogenblik kan ophouden, uit de stad verwijderde, en ten einde allen twijfel omtrent mijne bedoeling weg te nemen, betaalde ik niet alleen de volle stedelijke belasting tot 1° Januarij 1848 en vervolgens tot op heden het verschuldigde strattengeld, maar huurde er ten overvloede een paar kamers, welke ik op heden nog in huur heb, en nog onlangs gedurende zes weken bewoond heb, terwijl ik nog onlangs in eene authentieke acte te Doesborgh gepepseerd, als aldaar domicilieerd voorkom.

Niettegenstaande dit alles vernam ik tot mijn verwondering, van mijn zaakgastgast, dat ik niet op de kiezerslijst in moergenoemde stad voorkom en het stedelijk bestuur weigert mij daarop te plaatsen.

Ik heb mij daarop tot het stedelijk bestuur te Medemblik gewend, in welke plaats ik mede tot de hoogst aangeslagenen in de belasting behoort, om hier op de kiezerslijst te worden geplaatst, welke vordering geweigerd werd, op grond, dat ik hier nog geen zes jaren met der woon gevestigd ben, zoodat ik door de weigering van beide genoemde stedelijke besturen, van mijne, zoo als ik geloof ontwijfelbare regten beroofd wordt.

Art. 76 der thans vigerende grondwet bepaalt, dat alle meerderjarige ingezetenen, Nederlanders, in het volle genot der burgerlijke en burger-schapsregten en betalende in de directe belastingen eene som, die overeenkomstig met de plaatselijke gesteldheid, doch niet beneden het bedrag van f20 noch boven dat van f160 in de kieswet zal worden vereischt, kiezers zullen zijn.

Aangezien ik nu ruim driemaal het maximum der gevorderde belasting betaal en ik verneem, dat de duidelijke bepaling der grondwet niet door organieke wetten of reglementen kan worden krachteloos gemaakt;

Vermeende, dat het gevoelen van het stedelijk bestuur te Doesborgh, dat eene tijdelijke verwijdering uit de gemeente, wegens dienstpligt jegens den lande iemand van zijne burgerregten in die gemeente berooft, zelfs dan wanneer hij uitdrukkelijk verklaart, aldaar zijn domicilium te willen houden en daarvan kennelijke blijken geeft, — erroneus is;

Vertrouwende op de regtvaardigheid van U. Ed. Gr. Achtb., neem ik de vrijheid de beslissing van U. Ed. Gr. Achtb. in dezen in te roepen met dringend verzoek mij in mijne burgerregten te behouden, mij voorbehoudende, om ingevale U. Ed. Gr. Achtb. onverhoopt mogten oordeelen, volgens zekere reglementen of bepalingen het gevoelen van het stedelijk bestuur te Doesborgh te moeten omhelzen, en deszels weigering te bekrachtigen, zulke stappen te doen als ik ter verkrijging mijner regten zal meenen te behooren.

Ik heb de eer met verschuldigen eerbied te zijn

De Schout-bij-Nacht,

H. F. TENGBERGEN.

In het Cholera-Gasthuis alhier zijn van gisteren tot heden ingekomen geene zieken, overleden geene, hersteld 1, in behandeling gebleven 8, bedragende het totaal der ingekomen zieken 81.

Blijkens de opgaaf der plaatselijke commissie van geneeskundig toezicht zijn tot 10 Nov. in het geheel hier ter stede door de cholera aangetast 179 personen, waarvan 97 zijn overleden.

Te Leyden zijn 9 cholera-lieden bijgekomen, waarvan 1 overleden; totaal 23 zieken, overleden 11.

Te Hamburg zijn sedert het ontstaan der cholera aldaar 3362 personen aangetast, waarvan 1671 overleden.

In het stadje Gartz, district Stettin, hetwelk 700 inwoners telt, zijn 102 personen door die ziekte weggerukt.

Op den 4den dezer is in de gemeente Koewacht overleden eene vrouw van 36 jaren, die sedert eenigen jaren den naam had van krankzinnig te wezen. Op vermoedens van haren zoon, die uit Brussel was overgekomen om bij hare begrafenis tegenwoordig te zijn, heeft er eene geregtelijke lijkopening plaats gehad, welke bewijzen heeft opgeleverd, dat gedachte vrouw van honger is gestorven, terwijl aan het hoofd teekenen zijn opgemerkt van tegebragte slagen. De man der overledene is naar het huis van arrest te Axel overgebragt, en door zijne 19-jarige dochter is de bekentenis afgelegd, dat hij met haar in bloedschande leefde. (M. C.)

Wij hebben heden geene ruimte, om het verslag van de commissie tot het afnemen van het jongste staats-examen, waarvan wij reeds gisteren den hoofd-inhoud medegedeeld hebben, te plaatsen.

* A GRAVENHAGE, 11 Nov. Z. M. de Koning wordt morgen middag tegen het diner, van Tilburg in de residentie terug verwacht.

H. M. de Koningin zal morgen Hoogsterdelerzelve buitenverblijf, aan den Scheveningschen weg, verlaten en wederom het paleis in de residentie betrekken.

Gisteren avond is de raad van ministers wederom tot ruim 10 ure vergaderd geweest. De raad zal aanstaanden Maandag andermaal bijeenkomen.

Gedeputeerde Staten van de provincie Zuid-Holland, in aanmerking nemende de ingekomene bezwaren omtrent de moeilijkheden, welke zouden kunnen ontstaan, bijaldien de afschriften der lijsten van kiesgeregtigten niet ten behoortijde door de plaatselijke besturen, overeenkomstig § 4 der resolutie van den 16den Oct. 11, aan de besturen der hoofdplaatsen van de hoofd- en onder-kiesdistricten toegezonden worden:

Gelet op het derde punt van de resolutie van den 27sten October 1848; Hebben goedgevonden, bij resolutie van 10 November 1848, N°. 7, uit kracht van art. 5, in verband met art. 32 van de wet van den 11den October 1848, (Staatsblad N°. 70) bevattende onder anderen het voorloopig kies-reglement, de plaatselijke besturen der steden en gemeenten ten platten lande in deze provincien, in overeenstemming met de circulaire van den gouverneur, van 24 Oct. 1848, aan te schrijven, om, voor zoo veel zulks niet reeds mogt geschied zijn, de afschriften van de voormelde lijsten van kiesgeregtigten op 18 Nov. e. k. of zoo mogelijk vroeger, aan de besturen van de hoofdplaatsen der hoofd- en onder-kiesdistricten, waarin de gemeenten gelegen zijn, toe te zenden, ten einde het noodige getal stembiljetten en oproepings-brieven tijdig genoeg en overeenkomstig de voorschriften, vervat in § 8 en 9 der resolutie van 16 Oct. 11, aan de plaatselijke besturen zouden kunnen worden verzonden, ter verdere uitreiking aan de kiesgeregtigten hunner gemeente, in gevolge § 12 der meergemelde resolutie van den 16den October 11.

De laatste verzending van brieven en drukwerken van 's Gravenhage naar Nederlands Oost-Indië via Southampton, is voor deze maand bepaald op Dingsdag den 14den dezer.

UTRECHT, 10 Nov. Heden ochtend is hier onder geleide van den officier van gezondheid Wortman, uit Amsterdam, aangekomen een 60tal zieken, welke hier opgenomen zijn.

Het cholera-hospitaal, voor de militairen ingerigt, is gelegen op het bolwerk Volvenburg, in de nabijheid van de Willems-Kazerne.

De officier van gezondheid der 2de klasse, van Wijck, is aangewezen tot de behandeling der cholera-lieden, terwijl de Heer Krake, officier van gezondheid der 3de klasse, zich steeds in het cholera-hospitaal zou bevinden.

Tot nu toe, hebben zich echter nog geene cholera-gevallen bij de militairen vertoond. (Ned.)

APELDOORN, 11 Nov. De arrond.-regtbank te Arnhem heeft bij vonnis van 9 dezer het domein-bestuur niet ontvankelijk verklaard in zijnen eisch tegen de Ordermark alhier, ter zake van 800 bunders heidegrond, sedert onbeugelijke jaren door die Mark bezeten wordende en waarvan hetzelfde het eigendomsregt sustineerde, tevens met veroordeeling in de kosten.

STADSNIEUWS, ENZ.

BURGERLIJKE STAND, van 6 tot 11 Nov. Getrouwd 58 paren; Geboren 145; doode Zonen 5; dito Dochters 6; Overleden 152; elders Overleden en alhier ingeschreven geene. Totaal sedert 1° Jan. 1848: Getrouwd 1572 paren; Geboren 6135; Overleden 7030; elders Overleden en alhier ingeschreven 362.

HADELSBERIGTEN.

ROTTERDAM, 11 Nov. Heden werden verkocht 50 v. Maryland Tabak, per Garonne, prijs geheim.

Tarwe ter verzending bij partij in entr.: 154/2 & Rijn f 251; 157, 158/2 & dito, beide f 265 in cons.; bij uitslijting 161/2 & Hoogl. Kleefsch f 284. Rogge bij partij: 146/2 & Libau f 170.

SCHIEDAM, 11 Nov. Rogge: 154/2 & Wolgast f 178; Moutwijn f 13.25; Jenever f 16.75; Amst. Proef f 18.

LEYDEN, 11 Nov. Boter van f 36 tot 40.

LEEUWARDEN, 10 Nov. Boter f 38.50; Kaas f 15 a 19.

MIDDELBURG, 9 Nov. Tot regeling der broodzetting: Tarwe f 8.90; Rogge f 5.25; Garst f 4; Witte Boonen f 7.75; Groene Erwtten f 7.75; Aardappelen f 2.49 het Ned. mud; Versche Boter 75 cents per Ned. pond.

GRAVE, 11 Nov. Rogge f 4.50 a 4.60, Boekweit f 3.50, Haver f 2.46 het Ned. mud, Boter 49 cts. het Ned. pond.

GRONINGEN, 10 Nov. Tarwe met weinig handel in een doen; 127, 130 & j. roode f 8 a 9; 116 a 123 & n. roode f 5.40 a 6.40. — Rogge bij kleinigheden tot vorige prijzen, intusschen moet ook jar. bij partij tot iets boven de notering verkocht zijn; 113, 116, 120 & n. f 3.60, f 4, 4.40.45; 120, 123 & o. f 4.55 a 95. — Boekweit prijshoudend; 110 a 116 & vrijde Zand f 3.55 a 4.35; 110 a 116 Veen f 3.20 a 4. — Winter-Garst wordt tot den vorigen koers meer koopers, zijnde er zelfs voor de beste partijen nog iets boven de notering bedongen. Van Zomer weinig ter markt; 94, 96 a 99 & Winter f 2.75, 3.05.35; 96 a 99 & Zomer f 2.75.80.3.05.10; 107 & Knobbe f 3.80. — Haver over het geheel meest als voren; 82 a 85 & Dikke Brouw f 2.75.85 a 3.05.10; 75 a 78 & dito f 2.15.25 a 2.45.55; 65, 68 a 72 & witte Voer f 1.80.85, 95, f 2, 2.10.15; 68, 72 a 75 & zwarte dito f 2.05.10, f 2.20.25 a 40.45. — Boonen prijshoudend, f 4 a 4.60. — Gort op de verlaagde prijzen meer begeerd; grove f 6, 6.50; puik f 7, 7.50; parel per 100 & f 9½, 12½. — Koolzaad in een doen, voor enkele knappe partijen is echter de vorige koers bedongen; Oostvriessch f 9.50, f 10. — De overige artikelen ondervonden weinig verandering.

ANTWERPEN, 11 Nov. Heden werden afgedaan ca. 500 k. Havana suiker en 51 b. Havana Tabak.

HAVRE, 9 Nov. Met Katoen blijft het vrij geanimeerd, de verkoopen bedroegen heden nagenoeg 1000 b.; de prijzen zijn minder vast, voornamelijk voor de Georgia-soorten. Van gedr. Buenos-Ayres Huiden is eene partij van 930 stuks a 53 fr. verhandeld.

LONDEN, 10 Nov. Koffij zeer stil, ord. Ceylon gold 26 a 26.6, van Madras zijn 434 b. verkocht tot 45 a 52 sh. voor zeer mooi ord., en van 35 a 41 sh. voor mooi dito. — Suiker: Voor B. P. soorten heeft zich de markt deze week niet verbeterd; geel Bardsados werd in veiling verkocht tot 40 a 41 sh., en ord. en middel van 35 a 36.6; van Madras werden ca. 7000 z. in veiling bijna geheel opgehouden van 29.6 a 31.6, en het resterende 6 p. a 1 sh. lager verkocht; Beng. slaauw en met zeer weinig omzet, ofschoon lagere prijzen zouden aangenomen zijn; van blond Havana zijn 495 z. in veiling meest opgehouden tot 37 a 38 sh. — Rijst met goede vraag; voor Beng. werd 11.6 a 12 sh. besteed, Madras 9 a 9.6. — In Specerijen is zeer weinig omgegaan. — Talk 45 sh. a 45.3.

LONDEN, 10 Nov. Inl. Tarwe bij beperkten omzet op vorige prijzen gehouden. Vreemde, waarvan ca. 20,000 quart. waren aangevoerd, konde bij eenige partij niet dan tot minder geld worden geplaatst. Haver lusteloos. Boonen en Erwtten prijshoudend. De middelenrijze is thans van inl. Tarwe 52 sh. 6 p., Garst 35.3, Haver 24.7, Rogge 32, Boonen 32.11, Erwtten 41.4.

LIVERPOOL, 9 Nov. Van Katoen zijn heden 4000 b. verkocht; met betaalde voor Amerik. 3½ a 5½, Maranham 4½, Egyptische 5½ a 6½, Suratte 2½ a 3½ p. De markt sluit met een vast aanzien.

Fondsen en Beurstijdingen.

WEENEN, Woensdag 8 Nov. Metall. 5 pCt. 79½ a 80; Dito 2½ pCt. 41½ a 42; Bank-Actien 3 pCt. f 1100; Loten v. 500 fl. 134 a 14; Dito v. 250 fl. 92 a 93; Wissel op Amst. 153 a 154; Nordb.-Actien 104½ a 105.

FRANKFORT, Vrijdag 10 Nov. Metall. 5 pCt. 66½ a 67½; Dito 2½ pCt. 34½ a 35½; Bank-Actien 3 pCt. f 1105; Holl. Integr. 2½ pCt. 44½ a 45; Dito 4 pCt. 70; Syndik. 3½ pCt. 69½; Spanje Binnel. 3 pCt. 17 a 18; Wissel: Amst. k. z. 100½; Idem 2 m. 100½.

Op de nieuwe daling van den 7den dezer te Parijs, was onze beurs ook heden lusteloos en waren de meeste Effecten lager verkrijgbaar.

BERLIJN, Vrijdag 10 Nov. Pruis. Schuldbr. 3½ pCt. 74½; Ruisland Londen 5 pCt. 100; Dito Siegl. 81½; Dito Pools. 4 pCt. 64½; Pruis.-Loten van 50 R. 92; Pools. Loten v. 300 fl. 94; Dito v. 500 fl. 66; Pruis.-Bank-Actien 85. — Wissel: Amst. k. z. 143½; Idem 2 m. 142½.

De beurs was heden vast, en de prijzen waren, met weinig affaare, iets williger.

LONDEN, Vrijdag 10 Nov. Consols kontant en op tijd 86½; Brax. 72 a 74; Buenos-Ayres 20 a 22; Mexik. 5 pCt. 21½ a 22; Venez. 2½ pCt. 14½ a 15½; Dito Uitgest. 4 a 5; Grenada 1 pCt. 12½ a 13½; Dito Uitgest. 2 a 4; Ecuador 1½ a 2; Peru 6 pCt. 31 a 33; Holl. 2½ pCt. 45½ a 46; Dito 4 pCt. 69½ a 70; Dito Rijn-Spoorweg 7½ a 8½ f disc.; Spanje 5 pCt. 11 a 12; Dito Passie 2½ a 3; Dito 3 pCt. 23 a 24; Portug. 4 pCt. 24 a 25; Wissel: Amst. k. z. 12.0 a 12.0½; Dito 3 m. 12.2 a 12.2½.

De Engelsche fondsen waren ½ pCt. williger door kontante inkoop en behoefte op de naderende rescontre, welke zoo groot zijn, dat men zelf ½ pCt. backwardation tot de volgende rescontre betaalde. Spoorweg-acties waren hooger. Van vreemde fondsen waren Spaansche onveranderd, Portug. Holl., Grenada's en Mexic. hooger. De laatste zijn ½ pCt. gerezen door speculative inkoop en daer de markt weinig van fonds voorzien is. Volgens de officiële prijscourant is gedaan: Consols a 86½, ½, ¾, 1, 1½, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 13, 14, 15, 16, 17, 18, 19, 20, 21, 22, 23, 24, 25, 26, 27, 28, 29, 30, 31, 32, 33, 34, 35, 36, 37, 38, 39, 40, 41, 42, 43, 44, 45, 46, 47, 48, 49, 50, 51, 52, 53, 54, 55, 56, 57, 58, 59, 60, 61, 62, 63, 64, 65, 66, 67, 68, 69, 70, 71, 72, 73, 74, 75, 76, 77, 78, 79, 80, 81, 82, 83, 84, 85, 86, 87, 88, 89, 90, 91, 92, 93, 94, 95, 96, 97, 98, 99, 100.

PARIS, Vrijdag 10 Nov. Fransche 3 pCt. 42.20; Dito 5 pCt. 64.55; Napels 5 pCt. 77; Belgie 4½ pCt. 72½, Dito 2½ pCt. 38½.

Gedurende het grootste gedeelte der beurs waren onze fondsen in eene lusteloze slaauwe stemming, doch tegen de sluiting heeft zich de markt hersteld, blijvende echter nog altijd de 3 pCt. 20 cs. en de 5 pCts 35 cs. lager dan gisteren. De ongerustheid over de keuze van den president der republiek neemt weder de overhand aan de beurs, en de contramaneurs hebben het gerucht verspreid, dat men voor ongeregelde heden bij de feestviering van aanstaanden Zondag beducht was. Alhoewel deze geruchten grootendeels bevestiging vereischen, hebben dezelve echter veel bijgedragen, om de fondsenmarkt te drukken. De affaars waren veel minder geanimeerd dan gedurende de laatste dagen. Spoorweg-Acties waren over het algemeen slaauwer. Vreemde fondsen hebben niet gevarieerd.

ANTWERPEN, Zaterdag 11 Nov. Weinig affaare, vaste markt. 5 pCts Belg. 77½ p.; 4½ pCts. 72½ p.; 2½ pCts. 38½, ¾, 1, 1½, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 13, 14, 15, 16, 17, 18, 19, 20, 21, 22, 23, 24, 25, 26, 27, 28, 29, 30, 31, 32, 33, 34, 35, 36, 37, 38, 39, 40, 41, 42, 43, 44, 45, 46, 47, 48, 49, 50, 51, 52, 53, 54, 55, 56, 57, 58, 59, 60, 61, 62, 63, 64, 65, 66, 67, 68, 69, 70, 71, 72, 73, 74, 75, 76, 77, 78, 79, 80, 81, 82, 83, 84, 85, 86, 87, 88, 89, 90, 91, 92, 93, 94, 95, 96, 97, 98, 99, 100.

ROTTERDAM, Zaterdag 11 Nov. W. S. 2½ pCt. 44½; Dito 4 pCt. 69½; Oblig. Spoorweg 4½ pCt. 85½; Spanje Coup. 5½; Metall. 2½ pCt. 34½.

Schepstijdingen.

Gedurende de maand September zijn 2363 schepen de Sond gepasseerd, waaronder 187 Nederlandesche.

BINNENGEKOMEN.

TEXEL, 11 Nov., Oost; B. J. Timmer, Kooph. en Zeevaart, Londen. — Z. Helmers, 4 Gezusters, Newc. — M. M. Orre, Norske Bonde, Drammen. — L. Steenfelt, Speculation, id. — F. Lyngaas, Hansens Minde, id. — VLIE, 11 Nov., N.O.; H. H. Bieze, Elsin, Londen. — J. H. Waterborg, Jonge Frederik, Hartlepool. — O. G. Sluit, Eendragt, Seaham. — K. J. Scholtens, Vr. Wiegardina, id. — H. J. Drent, Tjapke Schuringa, Whitby. — K. J. van Wijk, Jonkv. Maria, Middleboro'. — B. G. Ebeling, de Vredel. — D. J. J. Willem I (S.), Hamburg.

HELVOETSLUIS, 11 Nov., N.O.; P. P. Akkerman, Catharina, Port Soey. — J. G. Postema, Juffer Fresina, Liverpool. — R. Simpson, Strassely, id. — S. G. Oostra, Annehiena Harmonia, Newc. — R. Robinson, Samuel en Sarah, Sunderland. — J. T. Wilmiak, Hermanna Wilmiak, Libau. — J. F. Graase, Salvatorium, Tromsøe.

LONDEN, 9 Nov.; Lever, Catharina Elizabeth, Amst.

ABBEVILLE, 4 Nov.; Hazewinkel, Grietje Mellema, Riga. — de Vries, 2 Gebr., id.

MARSEILLE, 6 Nov.; Mulder, Alida, Amst.

DANTZIG, 2 Nov.; Oldenburger, Agatha, Kopenhagen. — 3 Nov.; Nieveen, Jacoba Catharina, Rott. — 4 Nov.; Pik, 3 Kinderen, Dordt. — Scholtens, Alida, id.

UITGEZEILD.

TEXEL, 11 Nov., Oost; M. Halrow, Liberty, Newc. — F. A. Braam, Catharina, Whitby.

VLIE, 11 Nov., N.O.; G. Bambrough, Perseverance, Newc. — H. H. S. Prahm, Sophia Augusta, Stockh. — H. C. Holm, Söebomsten, Bergen.

HELVOETSLUIS, 11 Nov., N.O.; J. J. Dar, Hermanna Dax, Nantec. — J. Miller, Pomona, Aberdeen. — J. Ansdell, Clara, Hull. — Gisteren nog: P. le Page, Admiral Windham, Guernsey.

DANTZIG, 3 Nov.; Kamminga, Marinus Geertruida, Amst. — Jonker

MAGAZIJN VAN ENGELSCH KOUSEN, ENZ.
Kalkverstraat over de Bagijnhofsteeg, N°. 190.
DE ONDERGETEKENDE heeft de Eer te berigten, dat bovenstaande MAGAZIJN ruim gesorteerd is van WOLLEN en KATOENEN KOUSEN, SOKKEN, BORSTROKKEN, PANTALONS, FLANELLE HEMDEN, BOUFANTEN, WINTER HANDSCHOEVEN en verscheidene kleine Artikelen voor het Seizoen geschikt, welke, van goede Kwaliteit en tegen zeer Lage Prijzen gesteld zijn. — De groote voorraad van EIGEN GEBREIDE WOLLEN GOEDEREN, verdient bijzondere opmerking.
(15505) **L. F. WIEGMAN.**

GENTIS SOEURS ont l'honneur d'annoncer aux DAMES qu'elles ont à leur offrir un **CHOIX** de la laine, Soieries, Chals, Modes, tout Articles confectionnés.
D'ETOFFES de la laine, Soieries, Chals, Modes, tout Articles confectionnés.
(15352) **AMSTERDAM, Heerengracht près du Vijzelstraat N°. 566.**

INGEZONDEN STUKKEN.

AAN MIJNE LANDGENOOTEN! KIEZERS DER LEDEN VOOR DE VOLKSVERTEGENWOORDIGING.

Als men de nieuwe bladen inzien, waar reeds zoo veel over de te doen keuze gehandeld is, en zelfs personen worden aangeduid, dan moet het verwonderen, dat men nog niet bedacht is geweest, om den kiezer ook mannen, met onze Oost- en West-Indische Bezittingen bekend, aan te bevelen om die als volksvertegenwoordigers te benoemen, op dat men in de Tweede Kamer ten minste ook enkelen vinde, die de dikwijls zonderlinge beweringen van een minister van koloniën, die de beide Indiën betreffende, zouden kunnen beoordeelen, of zoo noodig wederleggen, om die in het werke daglicht te doen uitkomen, hetwelk voor de Staten-Generaal, zoo als die reeds jaren zamengesteld waren, geheel met de koloniën onbekend, onmogelijk was te doen, hetgeen ten oorzaak had, dat zij alles wat die minister goed vond op te werpen, meestal voor goede munt moesten aannemen.

Als het nu waarheid is, dat wel niemand zal tegenspreken, dat onze schoone en rijke Oost- en West-Indische bezittingen voor het Moederland van het uiterst belang zijn, daar zij de rijkste bronnen voor onze volkswolvaart in zich bevatten, die veel milder zouden vloeijen, en oneindig meer geluk en voorspoed, zoowel hier als in de Indiën zouden aanbrengen, als zij door zaakkundige en vastberaden mannen, op een meer vooruitgaande en liberaler wijze bestuurd waren; dan is het ook waarheid, dat het meer dan tijd is, dat er mannen in de beide Kamers optreden, die met de beide Indiën, grondig bekend zijnde, trachten een onheilspellende gang van zaken in de Indiën te doen ophouden, die geheel tot vorderf zal leiden, als zij zoo als ze nu bestaat, blijft voortduren; want bedroevend is het voor iemand, die met de Oost- en West-Indiën als met zijn vaderland bekend is, om aan te zien, hoe die heerlijke en rijke koloniën, de steunpilaar van Nederlandsch welvaart, waar nog zoo veel, mij bekend, tot heil der kolonie, als tot voordeel van het Moederland gedaan kon worden, zoo veronachtzaamd, en door onkunde of onbekendheid, slechts op goed geluk af, bestuurd worden, waardoor men in de koloniën, het nadeeligste wat bestaan kan (uitgenomen enkele begunstigde lievelingen) de ontevredenheid en het misnoegen bij een ieder ten toppunt ziet stijgen. Ik zal hier niet verder over uitweiden; het is genoeg bekend; maar alleen zeggen, dat jaren verbylft als militair in Oost- en West-Indië, waar ik als superieur-officier aan de inlandische oorlogen op Java een ruim deel nam, dat mij die, met die landen, hun talen, derzelver aard en behoeften, zoodanig hebben bekend doen worden dat het niet moeilijk zou vallen, om het hierboven aangehaalde zonneklaar te bewijzen. Ik twijfel dus niet of, daar het in de magt der kiezers staat, om in dat gemis van zoodanigen met de Indiën bekende personen bij de Tweede, zelfs bij de Eerste Kamer te kunnen voorzien, daartoe gaarne zullen medewerken, en dat te eerder, nu zij den tegenwoordigen hachelijken toestand kennen, waarin onze Oost-Indische bezittingen verkeeren, dat wel eenige overweging in dezen waardig is. Ik oordeelde het dus niet alleen van mijn pligt, maar ik geloofde mij gerechtigd, mijne landgenooten bij de op handen zijnde verkiezingen op dusdanige keuzen, als van het hoogste belang zijnde, attent te moeten maken.

Met de meeste achting heb ik de eer te verblijven
DOKSBORG, Uw bereidwillige Dienaar.
10 November 1848. **VAN GESSELER TE LINTELO,**
Kolonel.

AANSTAANDE VERKIEZINGEN.

Het was eene zeer gelukkige gedachte van den Heer Mr. W. H. van Voorst, in de *Haarlemsche Courant* van den 25sten j.l. te plaatsen het belangrijk stuk uit het tijdschrift voor staatshuishoudkunde en statistiek, van Mr. B. A. W. Sloet van Oldhuis, te Zwolle, getiteld: *Onze Tijd in betrekking tot de uitbreiding onzer Nijverheid.*

In lang hebben wij niets gezien, dat ons van zoo groot gewicht voorkwam als de denkbeelden, in dat stuk ontwikkeld, maar wij gelooven, dat, zal er al dat voordeel uit getrokken worden, dat de kundige schrijver zoo duidelijk aantoonde, dat er eenheid in de maatregelen tot uitvoering moet zijn, en ook de regering zich de zaak moet aantrekken. Ambesturen en Diaconen zijn reeds zoodanig met de ongelukkige bedelingen bezet, dat zij zich meereendeels weinig met werkverschaffing kunnen bemoeijen; het is dus meer aan zulke commissiën, die zich hiervoor opgeworpen hebben of het nog zullen doen, dat het hoogste gewicht van dit stuk wordt onder de aandacht gebragt, terwijl wij de gelegenheid niet kunnen laten voorbij gaan, om het gewicht te doen uitkomen van den maatregel, door ons voorgesteld, dat iedere gemeente eene commissie van werkverschaffing had, die door middel eener provinciale commissie in betrekking stond met de kamers van koophandel, opdat die commissiën met de eischen van den handel werden bekend gemaakt (*).

Het behoefte de regering niets te kosten, om te trachten, die commissiën overal op te rigten en daarin eenheid te brengen, en zoo waarschijnlijk het tijdschrift het pauperismus te verminderen en den nationalen rijkdom te vermeerderen; maar zoo eens het verkrijgen van zulke belangrijke aanwinsten voor onze nijverheid onkosten voor de schatkist veroorzaakt, zoude men het dan laten, omdat er thans bovenal moet bezuinigd worden? Bezuiniging is thans de leus, waardoor en waardoor men in de nieuwe Kamer zal komen, maar het woord leent zich zoo bijster goed, om allerlei schoone klanken, maar voor den nadenkende zinledige phraze te maken, die zoo heerlijk passen in den sirenenzang van eerczuchtigen, die alleen uit bij-oorkeken wenschen tot vertegenwoordigers gekozen te worden. Indien men bij de uitkomst niet deerlijk bedrogen wil zijn, wachte men zich voor al die phrasen-makery, voor die menschen, die miljoenen bezuinigingen beloven, als zij leden der Kamer zijn, en niet tegelijkertijd met een eerlijk hart en gezond hoofd hunne studie hebben gemaakt van de belangen van de burgerij en staat.

Het was ook eene bezuiniging, om geen groote oorlogschepen in de Oost te hebben, die den Vorsten op de buitenposten eerbied voor onze vlag inboezemden; het was bezuiniging, de expeditiën naar Balie en lang af te stellen en te zwak uit te rusten! Zulke bezuinigingen kosten later miljoenen en hare schade is dikwijls onherstelbaar.

Het is niet zoo gemakkelijk, als men wel denkt, noodige van onnoodige uitgaven te onderscheiden, en het weigeren der eerste zoude nog spoediger tot het nationale bankroet leiden dan het toestemmen der laatste. Bloei van handel en scheepvaart, opbeuring en uitbreiding van nijverheid, vooral onder de mindere klasse, ontheffing voor den landbouw van alle hindernissen en knellende banden, ziet daar wat wij boven bezuinigingen boven alles noodig hebben; bezuinigingen, even zoo wel als belastingen, die deze in hunne ontwikkeling benadeelen, of dadelijk of op tijd werkende voordeelen achterwege doen blijven, zijn doodlijk voor de welvaart van het volk. Van deze beginselen wenschen wij vooral, dat de nieuwe mannen in de Nieuwe Kamer doordrongen mogen zijn, en daarom hebben wij er bovenal staathuiskundigen in noodig. Belasting- en staatsrecht, onderwijs en armenwet zullen toch verhandeld worden, die onderling in het naauw verband staan, en die samen de hoeksteen uitmaken van de nationale welvaart. Alleen menschen, die hunne studien van staathuiskunde hebben gemaakt, zijn in staat, dat verband meer hoorlijk te doorgonden, en tot nog toe schijnt men zich echter meer om de politieke kleur der kandidaten dan om hunnen naam bij de mannen der wetenschap te bekommeren. Het is ons onbekend, tot welke kleur de koryphaeus onzer staathuiskundigen, de hoogleraar Ackersdyck, behoort, maar wij weten wel, dat het ons leed doet, dat wij hem niet in de Tweede Kamer zagen, dat wij hem nu niet zien aanwijzen, als den eersten man, waarop de keuze moet vallen. Ook uit zijne school zullen al mannen zijn, die reeds den vereischten ouderdom hebben; wij meenen althans, dat de Heeren van Zuylen van Nyevelt en Mees, die beide door belangrijke stukken, tot staathuiskunde behoorende, bekend zijn, van die school zijn. Er zijn er zeker meer, en zoo deze tegelijkertijd mannen van ervaring en vaste, zedelijke en godsdienstige beginselen zijn, dan zouden wij wenschen, dat zij, met mannen als Sloet en van Voorst, het meest in aanmerking kwamen; dan kan men

(*) De volksoeping beschouwd als grondslag van Nederlands toekomstige staatsregeling. Pag. 20 v.v.

vaste hoop koesteren, dat de bezuinigingen van de goede zijde zullen worden aangevat, en dat de natie niet het slagtoffer wordt van eerczuchtigen, die alleen dordrifig nu op bezuinigingen aandringen, om zoo spoedig mogelijk toe te passen het: *ôte-toi de là pour que je m'y mette.*

VERKIEZINGEN.

Onder de staatslieden, die inzonderheid deden blijken van hunne innige overtuiging, dat het schandelijk gedrag van het Spaansche gouvernement ten opzichte van de buitenlandsche schuldeischers van den Staat aan dezen aanspraak geeft op de krachtige tusschenkomst van hunne regeringen, behoorde voorzeker in de eerste plaats Lord George Bentinck. Hiervan getuigt onder anderen zijne motie in de zitting van het huis der gemeenten op 6 Julij 1847, alsmede zijne in der tijd publiek gemaakte brief aan den Heer Gordon Henderson, dato 17 Augustus 1847. In dezen laatste wordt het gevoelen te kennen gegeven, „dat de fondsenhouders er op mogen vertrouwen, dat Lord Palmerston hunne belangen zal ter harte nemen en met kracht en onbeschoornd zal weten te handelen; dat hij daartoe evenwel de medewerking van het parlement behoeft en dat uit dien hoofde, het tijdstip der verkiezingen nabij zijnde, het belang der houders van Spaansche en ook andere niet rentebetelende effecten medebrengt een beroep te doen op de kiezers in Engeland en Schotland, ten einde deze van de kandidaten de verklaring afvragen, dat zij Lord Palmerston zullen ondersteunen bij alle maatregelen, welke strekken, om van de staten, die daar bij magte zijn, eene onverwijlde regelmatige betaling te vorderen.”

Indien nu een zoo geacht lid van de kamer in Engeland het niet ongepast oordeelde, dit onderwerp bij de verkiezingen in overweging te nemen, dan voorzeker mag zulks ook geschieden in Nederland, hetwelk betrekkelijk bij de Spaansche staatschuld een oneindig grooter belang heeft dan eenig ander land der wereld. Dit laatste te betoogen mag inderdaad overbodig geacht worden, maar wie er nog aan twijfelt, bedenke slechts dat vele leeningen, waaruit de thans bestaande schuld van Spanje is ontsproten, in Holland zijn gecontracteerd, dat ten allen tijde de ingezetenen van dit land gegeven waren in de leeningen van bijna alle staten en vooral in die van Spanje deel te nemen, en eindelijk, dat in de laatste jaren, toen alle andere beurzen zich bijna uitsluitend met spoorwegacties bezig hielden, eene menigte van Spaansche fondsen ten verkoop naar Amsterdam zijn aangevoerd. Teregt worden dan ook door deskundigen de vorderingen van Nederlandsche ingezetenen ten laste van Spanje op een hoogst aanzienlijk bedrag begroot en toch is het niet onwaarschijnlijk, dat de werkelijkheid nog huurde raming overtreft. Zovoel althans is zeker, dat het zich niet laat voorzien, dat de gevolgen van de Grondwetsherziening ook in het gunstigste geval, zoodanige verbetering in de materiële belangen van het volk zullen aanbrengen, als in eenige vergelijking kan komen, met die, welke het gevolg zoude zijn, van een herstelling of zelfs van een billijke regeling der Spaansche schuld.

Welligt zal het bij velen, schoon zij de belangrijkheid van het geldelijk belang niet kunnen ontkennen, eenige bevreemding wercken, dat de gewichtige verkiezing van volksvertegenwoordigers wordt in verband gebragt met de belangen der Spaansche fondsenhouders. Want deze immers zijn spelers en dobbelaars; zij hebben immers hunne effecten tot spotprijzen gekocht; ziet slechts de beursnotering. Hoe kunnen zij aanspraak maken, dat Spanje ten hunnen behoeve deszelfs verbindtenissen nakemt, veel min dat de regering zich hunne zaak zullen aantrekken?

Zoodanig vooroordeel, indien het bestaat, mag te regt bestreden worden.

Er is inderdaad niet eene enkele gegronde reden, waarom de deelneming in Spaansche leeningen meer dan die in leeningen van Rusland, Oostenrijk, Napels of andere landen zoude te wraken zijn. Spanje is niet minder beschaaft en niet minder rijk in hulpmiddelen dan deze. Het is reeds oneindige malen aangevoerd, dat het evenzeer, ja zelfs met minder inspanning dan menig ander land in de volle rentebetaling zoude kunnen voorzien. Waarom zal men dan hem, die gelden aan Spanje ter leen verstrekt, meer een dobbelaar noemen dan den houder van Russische of andere rentebetelende effecten? Tusschen hen bestaat slechts het onderscheid, dat de laatste voorspoed, de eerste tegenspoed had. En dat die uitkomst niet te voorzien was, blijkt uit de noteringen van vroegere jaren, toen meermalen de Spaansche effecten zoo hoog en hooger betaald werden dan die der meeste andere staten. Maar de Spaansche Obligatiën zijn beneden pari uitgegeven en wie ze nam, deed het uit bega eenige hooge rente. Welnu, zijn niet ook Effecten van andere staten tot lagen prijs en hoogen intrest aan de beurs gebragt? Kan men met regt het iemand ten kwade duiden, dien tracht daarvan partij te trekken, wanneer er alle reden is te denken, dat de debiteur zijne verbindtenissen kan vervullen? Is de Engelsche huisvader, die zijne Consols in Holl. Effecten verwisselde, om ten nutte van zijn gezin zijne inkomsten te vermeerderen, een dobbelaar? Hij slechts verdient die naam, die boven de maat, welke zijn vermogen toelaat, speculeerde. Zou er zeker in Spaansche effecten gedobbel, maar evenzeer in de van andere rijken. De massa zoowel van geene als van deze was echter steeds in handen van bonafidehouders. Het is slechts een betrekkelijk zeer klein gedeelte dat ter beurze van hand in hand gaat.

Daarom ook vergist hij zich deerlijk, die de prijscourant opnemende, van het denkbeeld uitgaat, en velen doen dit onwillekeurig, alsof de Spaansche obligatiën aan alle de houders niet meer kosten dan den erbarmelijken prijs, welken hij genoteerd vindt. Neen, bijna allen hebben die tot hooge prijzen verkregen en zeer velen kosten ze door bezwarende conversiën en vooral door het missen van alle intrest gedurende eene reeks van jaren, zoo hoog en hooger dan het hoogste der bestaande effecten. Welke reden bestaat er dan, om de verongelukkigte Spaansche fondsenhouders de regten en aanspraken te ontzeggen, welke men aan andere schuldeischers toekent?

Ook het onjuiste maar niet te min zeer heerscheende denkbeeld, alsof de verplichting van den schuldenaar minder zijn zoude, omdat hij voor zijne obligatiën niet de volle hoofdsom heeft verkregen of omdat de tegenwoordige houder die tot lager koers heeft gekocht, verdient stellige tegenspraak. Wanneer eene leening tot hooge rente of wel beneden pari gesloten wordt, dan bewijst dit alleen, dat er tijdens het sluiten bezwarende omstandigheden en gevaren hebben bestaan; waardoor het den geldopnemer onmogelijk was, elders op meer voordeelige voorwaarden te negotiëren. Maar er is niet eene enkele reden, om, wanneer die bezwaren zijn doorgeworfeld en die gevaren zijn geweken, den geldleener de belooning der geloopten risico te ontzeggen. Hij heeft zich gewaagd en zoude de schade gedragen hebben, indien de loop van zaken hem ongunstig geweest ware. Het zijn dan ook meestal slechts degeue, die den moed niet hadden, zich evenzeer te wagen, en de schuldenaars, die zich wenschen te ontslaan, welk hem zijn billijk voordeel bestrijden.

En wat betreft den overgang der stukken in andere handen tot verlaagde prijzen, ongerijmd is het op grond daarvan de verplichting van den geldopnemer ook in het allerminst verkleind te achten. Door zoodanig beginsel aan te nemen zoude op eenmaal aan iedere min of meer bedenkelijke schuldvordering alle waarde ontvallen. Wie toch zoude voor een effect 75, 80 of zelfs 10 p.c. willen besteden, zoo van dat oogenblik af de verplichting van den schuldenaar moest beschouwd worden met een vierde, de helft, of negentiende, te zijn vermindert? Alleen het uitzigt of de mogelijkheid van beterschap, kan iemand bewegen bij het daarin van ongunstige omstandigheden tot eenen evenredig verminderen prijs eene vordering over te nemen, maar zoo men tevens den debiteur in gelijke mate van zijne verplichting wil ontslagen achten, dan neemt men dat uitzigt volkomen weg. Heeft iemand, toen in April laatstl. de 5 p.cts. Obligatiën Rusland tot 66 à 67 p.cts. daalden, er aan gedacht, dit rijk als ontaast te beschouwen van een derde der schuld? En waarom zoude wat ten aanzien van Rusland eene onwaarheid is, ten opzichte van Spanje waarheid zijn? Neen, doet de schandelijke veronachtzaming eener schuld hare beurswaarde al meer en meer teruggaan, de aanspraken van den houder kunnen door dien teruggang niets verminderen. Met den verkoop eener schuldvordering gaan alle de regten van den primitieven geldschieder geheel ongeschonden op latere eigenaars over.

Werd Spanje nog gelijk voor ettelijke jaren door burgerkrijg geteisterd, was het aan regeringloosheid ten prooi of in buitenlandschen oorlog gewikkeld, kwinde het door achteruitgang van welvaart, en verminderen al gedurig de inkomsten, de fondsenhouders zouden het zich moeten getroosten, nog langer de vruchten van het geleende kapitaal of een gedeelte daarvan te derven, hunne hoop op betere tijden vestigende. Doch het tegendeel is het geval. Spanje genoot in de laatste jaren meer rust dan in eenig vroeger tijdvak, de welvaart en de staats-inkomsten namen er van jaar tot jaar toe en ook bij de beroeringen, die in de laatste maanden geheel Europa schokten, is het minder dan eenig ander land betrokken. Van waar dan dat nog altijd de schuldeischers te vergeefs verwachten, dat hun eindelijk regt zal wedervaren? Aan pogingen van hunne zijde heeft het zeker niet ontbroken; het Nederlandsche comité der fondsenhouders vooral heeft zoo veelvuldige brieven en memorien aan de Spaansche regering gerigt en zoo zeer alle middelen beproefd, dat het nauwelijks weet wat nieuwe woorden en middelen te vinden; bijna onafgebroken zijn de houders ook te Madrid vertegenwoordigd geweest. Maar alle pogingen zijn afgestuit op de onverschilligheid, de laauwheid van het Spaansche gouvernement met betrekking tot dit onderwerp. Hebben de ministers te Madrid, zal men vragen, dan geen begrip van de algemeen erkende beginselen van staats-crediet en goede trouw? Voorzeker ja, daarvan getuigen de schoone volzinnen bij enkele gelegenheden door hen ten aanzien van de schuld geuit; maar zij missen alle veerkracht om de beginselen in dadelijke toepassing te brengen; zij houden zich met andere zaken bezig; stellen eene regeling van de schuld steeds tot morgen

mit en sluimeren in. De gemakkelijkheid, waarmede het niet betalen kan volgehouden worden, voegt hun uitermate en liever dan zich te vermoeijen met het maken van bezuiniging in de uitgaven en verbetering van inkomsten, laten zij de Engelsche, Hollandsche en andere crediteuren zich uitsputten in verzoekschriften en betoogen, die wellicht ongelezen worden ter zijde gelegd.

Kan en zal die staat van zaken op den duur zoo blijven? Zullen de verschillende regeringen, op welke de verplichting rust, de algemeene belangen te beschermen, en het geld hier niet de belangen van eenen of van weinigen, maar van zoo velen, dat het een staatsbelang wordt, — zullen die regeringen op den duur het schreeuwendste onrecht gedogen? Zeer zeker reën. Die ongerijmdheid, dat de ontneeming van eenige duizenden grondgebieds eene oorlogskwestie zijn moet, maar dat men luidelijk aanziet, dat onwil en kwade trouw van alle gebouwd en ongebouwd eigendommen eene gansche provincie; dat vooroordeel als of eene schandelijke roof in den vorm eener leening door een buitenl. gouvernement aan de ingezetenen van andere landen gepleegd, niet binnen de grenzen der bemoeijingen van de regeringen dier landen zoude liggen; die kleingeestige beschouwing als of eene regering de ingezetenen, die deel nemen in buitenlandsche leeningen niet nog beschermen, ten einde zoodoende de deelneming in eigen leeningen te bevorderen; die onredelijkheid hun, wier regtmatige vorderingen door niemand ook niet door den schuldenaar worden ontkend, alle bescherming te weigeren en hem tevens de bevoegdheid te ontzeggen, zich zelf zoo hij kan regt te verschaffen: dit alles kan onmogelijk lang meer stand houden.

Reeds heeft dan ook Lord Palmerston niet in een mondgesprek, maar ten aanhoore van de gansche wereld in het parlement verklaard, „dat „er een tijd komen kan, wanneer de Britsche regering door de publieke opinie en de besluiten van het parlement in de noodzakelijkheid zal worden „gebragt, den tot nu toe gevolgd weg te verlaten en ernstig op betaling aan te dringen.”

Maar die gewichtige verklaring is op zich zelf niet voldoende; het tijdstip, waarvan gesproken wordt, behoort verhaast te worden; de wenk, door den Engelschen minister gegeven, dat de regeringen in eene zich luide verkondigende publieke meening en in de besluiten der volksvertegenwoordiging eene aansporing moeten vinden, om de wel gegronde aanspraken der Spaansche schuldeischers ter harte te nemen, mag niet onopgemerkt doch onopgevolgd blijven.

Daarom is het te wenschen, dat bij de aanstaande verkiezingen in Nederland het oog gevestigd worde op mannen, die niet onverschillig kunnen blijven bij het plegen van het gruwelijkste onrecht, — die het hoogste belang, dat vooral Nederland bij de onderhavige kwestie heeft, ten volle beseffen en die niet door vooroordeelen van vroegere tijden verblind, aarzelen hunne stemmen te verheffen, waar de belangen van het volk zoo zeer betrokken zijn.

Zal men nog langer bij de Nederlandsche ministers op de invoering van bezuinigingen aandringen en zoo beleefd blijven, het dolce far niente van de Spaansche ministers niet te verstoren? Zullen de ingezetenen van Nederland welligt met verhoogde belasting worden bezwaard en al men het luidelijk aanzien, dat zij in hunne inkomsten door de laauwheid en onwil van het Spaansche gouvernement worden bekort?

Dat onze regering de indiening van memorien met groote bereidvaardigheid heeft bevestigd en dat Zr. Ms. vertegenwoordiger te Madrid de pogingen der fondsenhouders steeds ijerig heeft ondersteund, wordt dankbaar erkend. Maar nu die pogingen vruchteloos bleven, dient er meer gedaan te worden en men mag verlangen, dat de Nederlandsche regering het initiatief neme, om de gouvernementen van de andere meest betrokken staten te bewegen tot een onderling beraad omtrent de maatregelen, welke ten deze gezamenlijk kunnen genomen worden.

Men behoefte voor zoodanigen stap niet terug te denken, uit vreeze voor een antecedent voor alle toekomstige vraagstukken van gelijken aard te stellen. De beslissing toch in welke gevallen er termen zijn zullen van tusschenkomst hunner zijds, zal altijd aan de regeringen zelf verblijven. Zoo heeft Lord Bentinck in zijn hier boven aangehaalden brief uitdrukkelijk gesproken van staten, die bij magte zijn te betalen, daardoor als van zelf uitsluitende de gevallen, waarin door noodlottige omstandigheden het betalen inderdaad onmogelijk zijn mogt. De Spaansche fondsenhouders kunnen met gerustheid een onderzoek verbieden, of er en kunnen opzigt termen van tusschenkomst bestaan.

Aa.

Aan de Redactie van het Handelsblad.

Vertrouwende op uwe belangstelling in het werk der aanstaande verkiezingen en in uwe zucht, om den kiesgerechtigden al die inlichtingen te verschaffen, die vereischt worden tot de behoorlijke vervulling van hunnen burgerpligt, neem ik de vrijheid voor de onderstaande bedenkingen, die ik hier en daar heb hooren opgeven, eene plaats te verzoeken in uw geacht dagblad.

Het voorloopig kiesreglement bepaalt in art. 2, dat de leden der nieuwe Tweede Kamer gekozen worden door kiesvergaderingen, en ook meerdere artikelen van dat reglement, zoo als de artikelen 8, 10 en 20, moeten tot het gevoelen leiden, dat het de verkiezing, zoowel van de leden der Tweede als voor de kandidaten der Eerste Kamer wil doen plaats hebben in opzettelijke, daartoe gehouden wordende vergaderingen; zoo als tot hiertoe ten opzichte van de benoeming der leden van den stedelijken raad het geval is geweest. Met dat denkbeeld, uit het reglement afgeleid, strookt intusschen al zeer weinig de bepaling, door Gedeputeerde Staten van Noord-Holland, overeenkomstig hetgeen te dien aanzien ook in andere provincien is geschied, gemaakt: dat op 30 November eerstkomende, den dag bepaald voor de kiezersvergaderingen in de hoofdsteden der hoofdkindistricten van evengenoomde provincie, de stembiljetten zullen aangewomen worden van des morgens 9 tot des namiddags 3 ure. Die bepaling toch berust op de vooronderstelling, dat de kiezers in stede van verplicht te zijn, om ter plaatse, waar de stemming geschiedt vergaderd te blijven, zich bepalen tot het komen brengen hunner stembiljetten, en, na die in de stembussen te hebben gedaan, vertrekken. Geschiedt de stemming op die wijze, dan wordt er ook geene vergadering gehouden. Maar wat beteekent dan de bepalingen van art. 20 en 24 van het voorloopig kiesreglement? Het eerste toch spreekt van de voorlezing van de processen-verbaal der stemopneming, en van het besluit, dat door de tegenwoordig zijnde kiezers zal kunnen genomen worden, om van die processen-verbaal alleen te laten voorlezen dat gedeelte, hetwelk de namen bevat der personen op wie stemmen zijn uitgebragt, en het getal der op ieder uitgebragte stemmen. En het nog belangrijker art. 24, voorziende in het geval, dat niemand bij de eerste stemming de volstrekte meerderheid heeft erlangd, schrift voor, dat uit die personen, die het grootste aantal stemmen hebben verworven, onmiddellijk dubbelballen worden opgemaakt, en dat zich tot die personen de keuze der *aanwezige kiesgerechtigden* bepaalt? Het is mij onverklaarbaar, hoe de uitvoering van die voorschriften, die zeer duidelijk berusten op de vooronderstelling eener te houden vergadering, in overeenstemming kan gebragt worden met het bepaalde der Gedeputeerde Staten, omtrent het aannemen der stembiljetten op zoodanigen tijd, als iedere kiezer welgevallig is, mits binnen een bepaald tijdsbestek, hetgeen noodwendig het denkbeeld eener te houden vergadering uitsluit; of zullen wellicht de kiezers in ieder district voor het hooren voorlezen van de processen-verbaal, of voor de herstemming in het bij art. 24 bedoelde geval, na den afloop van de stemming op den daartoe bepaalden dag tot eene, op een der volgende dagen te houden vergadering worden opgeroepen? Het komt mij twijfelachtig voor, of zulk een maatregel met het bepaalde bij het voorloopig kiesreglement zoude strooken. Maar in allen gevalle is het volstrekt noodzakelijk en onvermijdelijk, dat de stemgerechtigden omtrent het hier besproken punt door de autoriteiten, die het aangaat, behoorlijk en tijdig worden ingelicht, opdat hun duidelijk worde te kennen gegeven, op welke wijze zij hun kiesregt zullen behooren uit te oefenen.

Eene andere vraag, die ik mede heb hooren opgeven en hier ter loops vermelden te moeten vermelden is deze; of de bepaling van art. 10 van het voorloopig kiesreglement in dien zin moet worden verstaan, dat ieder kiezer zelf zijne stembiljetten in de bus moet komen doen, dan wel, of ook een ander deze handeling voor hem kan verrigten? Ook daaromtrent ware inlichting noodig.

Met de spoedige plaatsing van dezen brief in uw veelgelezen dagblad zullen Uw-Ed. verpligten.
Eenen Belangstellenden Kiezer.
AMSTERDAM, 10 November 1848.

WAARSCHUWING VOOR EEN IEDER, DIE GELDEN AAN DE SPAARBANK VAN HET DEPARTEMENT 'S GRAVENHAGE TOT NUT VAN HET ALGEMEEN ZOUDE WILLEN TOEVERTROUWEN.

Het vorige jaar had een mijner belienenden door zuinigheid eene som van honderd guldens te zamen gespaard en vroeg mij, op welke wijze ik vermeende, dat die som op eene soliede manier op reute konde gezet worden. Ik oordeelde daartoe de alhier bestaande spaarbank te moeten aanwijzen. De persoon volgde den gegeven raad en bragt op den 8sten November 1847 de f 100 in de spaarbank. Mijne dienst verlatende en naar elders gaande, verlangde hij, nu onlangs, de f 100 met de daarop verreeschen rente tegen 4 p.c., van ongeveer een geheel jaar, uit de spaarbank terug en ontving de volgende curieuse afrekening.

»Bedrag der ingelegde gelden en verschenen rente op den 6den Maart 1848 f 76.—
»De Spaarbank betaalt heden aan de inleggers, die met haar finaal willen afrekenen zes-en-zeventig perCent van den inleg tot en met den 6den Maart 1848, is f 76.—
»Af van het hierop reeds uitbetaalde, zijnde » —
»Rest f 76.—
»Bedrag der ingelegde gelden en verschenen rente na den 6den Maart 1848, welke ten volle worden uitbetaald. 1.86

»Geheel bedraagt f 77.86
»Uitbetaald den 30sten October 1848.»
Alzoo ontving de persoon in plaats van ongeveer f 104, waarop hij aanspraak vermeende te kunnen maken, slechts f 77.86, en onderging alzoo een verlies van plus minus 26 pCt. Ik moet hier bijvoegen, dat de spaarbanken in andere steden gevestigd, onder anderen die in Rotterdam, niettegenstaande de financiële verwikkelingen, die er in Europa hebben plaats gehad, geheel aan hunne verplichtingen jegens hunne crediteuren voldoen, en wel ten gevolge van de waarborgen, die de bestierders in acht hebben genomen, ten einde niet blootgesteld te zijn aan eventuele dalingen van fondsen.
s GRAVENHAGE, 10 November 1848. B. A. VAN HOEVVELL.

Aan de Redactie van het Handelsblad.
In het Handelsblad komen twee artikelen voor, waarop ik niet mag zwijgen, opdat aan dat zijgen geene verkeerde uitlegging worde gegeven. Het een is van den Heer van der Kun, kapitein der artillerie te Koeverden, het ander van den Heer de Bruijn, chef van de afdeling artillerie, bij het departement van oorlog.

Tijdens mijne kortstondige verschijning in de Kamer, zoo noemt de Heer de Bruijn de betrekking der buitengewone volksvertegenwoordigers voor de grondwets-herziening, heb ik mijne gevoels opgelegd over de voorgedragene veranderingen in de grondwet. Ik sprak zoo als ik dacht. Ik heb rondborstig mijne denkwijze geopenbaard over den toestand van het vaderland. Ik ben er openlijk voor uitgekomen, dat ik een staatsbankroet onvermijdelijk acht, wanneer men niet wil gelooven aan het gevaar, dat daarvoor bestaat, wanneer men niet op eene afdoende wijze nog in tijds de middelen wil aanwenden, die dat gevaar kunnen afwenden, wanneer men niet ernstig wil bezuinigen door vereenvoudiging van het staatsbestuur. Men moet blind en doof zijn, wanneer men niet gelooven wil aan de daadzaak, dat in Nederland de handel, de scheepvaart en het fabriekwezen kwijnen; wanneer men hardnekkig tegensprekt, dat de vroeger in Nederland zoo krachtige middelen door voortdurende zwakker worden en dat alle jaren een groot deel uit dien stand afdaalt tot den staat der minvermogenen, dat van dezen alle jaren duizenden nog verder zinken en vervallen tot den stand der bedeeelden of hulpbehoevenden. Ik heb het niet te sterk gekleurd, toen ik zeide, dat onze bedelaarsgestichten en gevangenis ten klein zijn geworden voor hunne bevolking, en dat een groot gedeelte van het Nederlandsche volk den vaderlandschen bodem zoude ontvlieden, om in vreemde landen brood te zoeken, wanneer de kosten der overvaart de meesten niet dwongen te blijven in een land, dat zijne zonen niet meer voeden kan.

Ik heb het gezegd en ik meen het, dat die jammeren en ellende, welke het volk treffen, voor een groot gedeelte hunne oorzaak hebben in eene te hoog opgevoerde begroting; in een verkeerd belastingstelsel, dat onovervloedig drukt; in belastingen, die evenzeer als door hun bedraak inzonderheid door hunne vormen de industrie knellen en belemmeren. Ik heb het gezegd zonder vrees, maar ook zonder bitterheid, met het eenig doel, om, zoo mogelijk, mijn vaderland nuttig te zijn, om mij te kwijten van den plicht, die als volksvertegenwoordiger op mij rustte, dat de voorgedragen Grondwet de strekking niet heeft, om vereenvoudiging aan te brengen in het staatsbestuur en daardoor bezuinigingen in te voeren op eene groote schaal.

Het is een heilige plicht van de regering en van de wetgevendende magt, desniettemin alles te doen, hetgeen de nieuwe grondwet niet verhindert, en om de staatsuitgaven te beperken tot het volstrekt noodzakelijke, om te zorgen voor het verbeteren der bestaande, en scheppen van nieuwe bronnen van volksbestaan, door de bindernissen op te ruimen, welke die bronnen verstoppert of beletten dat zij vloeijen.

Het volk, dat te gronde wordt gerigt zoude het geen recht hebben te eischen, dat het niet meer gedrukt worde, dan volstrekt noodzakelijk is? De natie vordert zij wel te veel, wanneer zij eischt, dat in plaats van steeds te spreken over bezuinigingen, men dezelve met de daad invoere. Het bekribbelen van het tractement van eenige ambtenaren of van officieren is te onbeduidend, dan dat het een afdoend middel zijn zoude, en maakt dikwijls vele huisgezinnen ongelukkig, zonder dat het land daarin zijne redding vinden kan.

Wil men afdoende middelen aanwenden dan zal men geheele stelsels van staatsbestuur moeten aantasten. Men moet geene pleisters op den kanker leggen, maar dien uitsnijden.

Het is niet waar, wanneer men zegt, dat er op geene afdoende wijze zoude kunnen bezuinigd worden; dit zoude hetzelfde zijn als te zeggen, dat het vaderland niet meer te redden is, dan door eene vermindering van de renten der staatsschuld, dat is: een staatsbankroet.

De ministers kunnen dat weten, zij moeten dat weten, wanneer zij berekend zijn voor de taak, welke zij vrijwillig op zich nemen, en die zij niet moesten aanvaarden, indien zij daartoe zich niet sterk genoeg gevoelden of geenen moed hadden op eene afdoende wijze door te tasten.

Ik heb gewezen op het departement van oorlog, als waarin wel inzonderheid het stelsel van bezuiniging op eene groote schaal konde worden toegepast.

De begroting van oorlog verslindt niet minder dan het derde gedeelte van de staatsbegroting, wanneer men de renten niet mederekent. Het is vooral dat departement, waarin bezuinigingen op eene groote schaal kunnen worden toegepast. Daarvan sprak ik in de Dubbele Kamer. Ik gewaagde van de vele vestingen, die voor de verdediging van het vaderland van geen het minste nut zijn. Het instandhouden van de meeste is, naar mijne schatting, eene onverantwoordelijke geldverspilling. Ik heb gezegd, en ik geloof het, dat zij aanleiding geven tot vele misbruiken.

Reeds in den Haag vernam ik, dat men zich ergerde aan die uitdrukking, omdat daarin zoude gelegen zijn eene beschuldiging van kwade trouw. Toen reeds en ik herhaal het hier, heb ik ronduit verklaard, dat dit niet door mij is bedoeld. Ik heb zaken, geene personen, op het oog gehad.

De Heer de Bruyn vermeent, dat ik door die uitdrukking heb getroffen geheel het wapen der artillerie, en verlangt, dat ik dezelve zal herroepen, of dat ik anders de misbruiken zal aanwijzen. Hij dwaalt, door aan het woord den zin te hechten van kwade trouw. Dat is de betekenis van het woord niet, en in dien zin heb ik het niet uitgesproken. Men overtuigt zich daarvan door te lezen hetgeen ik sprak. Misbruik in den uitgesproken zin beteekent ondoelmatige en verkeerde handeling, welke daarom nog niet in zich sluit de gedachte aan ontrouw. Hij dwaalt ook daarin, dat ik het geheele wapen der artillerie zoude hebben willen treffen. Zij alleen kunnen zich de uitdrukking aantrekken, die zich aan misbruiken schuldig maken. Anderen treft zij niet, en dat ik duizend misbruiken zoude moeten opnoemen, dat kan de chef in ernst niet meenen, evenmin als dat hij zelf gelooven zoude, dat er geene zouden bestaan.

Ik heb gezegd, dat men in den afgeloopen zomer kogels naar Koeverden had gezonden, welke, aldaar aangekomen, te groot zijn bevonden en terug waren gezonden. Die daadzaak werd hier als eene waarheid van publieke bekendheid door niemand betwijfeld. Het werd langs de rivier de Vecht, waarover het vervoer heen en terug had plaats gevonden, algemeen bevestigd. Bovendien was mij zulks verzekerd door geloofwaardige mannen, op wier gezag ik meende mij volkomen te kunnen verlaten, en die op de plaats zelf daarvan de overtuiging hadden verkregen. Nu erkent men juist zoo veel, als wat voor bewijs vatbaar is, en men ontkent het enige punt hetwelk niet zoude kunnen worden bewezen, dan door de militairen zelf, die de verrijting hebben behandeld. Men zegt, de kogels zijn gezonden naar Koeverden, zij zijn bij de aankomst gesorteerd en gemeld, de terugzending heeft daarop plaats gevonden, maar de teruggezondene waren niet dezelfde als de gezondene.

Men reduceert alzoo het bewijs tot de identiteit. De informatie, welke ik sedert dien tijd heb ingewonnen, hebben mijn geloof aan de waarheid van het gezegde niet verzwakt; maar ik zal niet onedelmoedig genoeg zijn hierbij namen te noemen, omdat niet in iedere maatschappelijke betrekking de waarheid een veilig schild zoude zijn tegen onaangenaamheden.

Op een tijdstip en ter gelegenheid, dat er sprake was van de grootste en dierbaarste belangen van het geheele vaderland; dat de vraag werd behandeld, of niet een groot deel der Nederlandsche natie wort uitgeput; dat er sprake was van de oorzaken, voor een groot gedeelte gelegen in geldverspillingen, waartoe het aanhouden van nutteloos geworden vestingen aanleiding gaf; dat er sprake was van den treurigen toestand onzer financiën, van een te vreezen staatsbankroet, had men mogen verwachten, dat men niet zonder blijven hangen aan een druppel van den emmer, en de aandacht der natie niet zoude trachten af te leiden, door eene onbeduidende en weinig ter zake doende bijkomstigheid, maar dat men, wanneer men meende van het behandelde onderwerp te moeten spreken, de hoofzaak zoude hebben behandeld. Thans is het den mug mituigen en den kemel doorslikken.

Ik moet bij mijne kortstondige verschijning in de Tweede Kamer wel zeer onvoorzigtig geweest zijn in mijne uitdrukkingen; want niet alleen is mij de oorlog verklaard door het departement van oorlog, hetwelk de geheele artillerie tegen mij gericht heeft, maar ook heb ik mij de ongepaste op den hals gehaald van de Kerkelijke Courant; omdat ik van onverdraagzaamheid sprak van vele onzer predikanten ten aanzien van de afgescheide Gereformeerden.

Moet ik het woord terugneemen? Geeft mij antwoord kerkenraden! ZWELLE, 1 November 1848. J. A. VAN ROYEN.

Aan de Redactie van het Handelsblad.
In de vorige maand werd alhier van gouvernementswege verspreid en te gelijktijd bij den drukker J. C. Muller Az. te koop gesteld, een bijdezen, voor rekening van het gouvernement gedrukt (zoogenaamd) Verslag van het onderzoek van den gouvernements secretaris J. F. Lisman, naar den tegenwoordigen toestand van het etablissement der Europeesche Kolonisatie te Groningen aan de Saramacca.

In de eerste helft van 1846 herwaarts gekomen, tot het doen van plaatselijk onderzoek, aangaande de kolonisatie van Europeanen alhier, betuig ik te dezer gelegenheid gaarne mijne dankbaarheid voor de welgezindheid, door zoo vele ingezetenen mij betoond, in het bijzonder door de planters, die, allen voorstanders eener vrije Kolonisatie, op mijne onderscheide, binnenlandsche reizen, mij gaarne te ontmoet kwamen met de gerijven onder hun bereik.

Te oordeelen naar het zeer weinige, dat van de kolonisatie-ontwerpen van den Heer Gouverneur Raders bekend is geworden, bestaat er een aanmerkelijk verschil tusschen die van Zijn Hoog Ed. Gestr. en de mijne, en dit, het laat zich begrijpen, zal wel van eenigen invloed geweest zijn op de mij onbekende bezwaren, door den Heer Raders tegen mijne ontwerpen bij de hooge regering ingebragt.

Mijne aanmerkingen tegen het evengemelde verslag van den Hr. Lisman, behoud ik mij voor, weder bekend te maken; dringende haast toeh vordert het niet en veel kwaad zal het intusschen niet veroorzaken, alzoo men in het Moederland, tot de bepaling der mate van vertrouwen er aan te schenken, wel even als hier, vooraf naar de oplossing der vraag zal zoeken: waarom het onderzoek aangaande een onderwerp, dat voor het Moederland en deze Kolonie van zoo taatsbaar ALGEMEEN belang is, alleen en uitsluitend opgedragen is aan een ambtenaar, volstrekt van den gouverneur afhankelijk en, door zijn kort verblijf in de Kolonie, bijna onmogelijk tot het hem opgedragen onderzoek bekwaam, zonder dat hem daartoe eenige van het gouvernement onafhankelijke en WAARLIJK zelfstandige particulieren werden toegevoegd?

Maar intusschen mogt ik, om de wille mijner eer, niet verwijlen, met te protesteren tegen hetgeen bladz. 39 van dat verslag, mij aangaande, voorkomt.

Ik heb daartoe het volgende aan de Redactie van het Algemeen Nieuws- en Advertentieblad van Vrijdag 1 Sept. 1848 toegezonden:
Aan de Redactie van het Algemeen Nieuws- en Advertentieblad.
PARAMARIBO, 29 Augustus 1848.

Mijnheer!
»Het op den 28sten dezer in het licht verschenen VERSLAG, gedaan door den Heer Mr. J. E. Lisman, gouvernements-secretaris, betreffende de »Europeesche kolonisatie op den post GRONINGEN, bevat op bladzijde 39 »de oorzaken, waaraan de BESTUURDER, IN DE EERSTE PLAATS, den ongunstigen staat dier nederzetting toeschrijft, en waarbij, onder anderen, de »onvolgende zinnende wordt aangetroffen: » dat — gelijk sommigen hebben verklaard — de Heer Westphal aan hen (Kolonisten) zoude gezegd »hebben, dat zij niet meer behoeften te werken, want dat zij binnen drie »maanden verplaatst zouden worden naar de Coeseuwne!""
»Deze gezegden verklaar ik voorloopig KENE GROVE ONWAARHEID en VUIGEN »LASTER te zijn, waarop ik later zal terugkomen, aangezien de beperkte »kolommen van een dagblad daarvoor mij niet geschikt voorkomen.
»Met de plaatsing dezes in uw eerstvolgend Nummer zal UED. mij zeer »verplichten, waarna ik de eer heb te zijn »UED. Dw. Dinaar
»(Get.) J. H. WESTPHAL."

De Redactie van genoemd blad plaatste het; doch de Censuur schrapte het. — Op het voor de commissie van censuur bestemde exemplaar werd gesteld:

»De brief van den Heer J. H. Westphal, als eene dadelijke beleediging »daarstellende, kan niet worden toegelaten. »De procureur-generaal, »PARAMARIBO, 31 Aug. 1848. »(Get.) PR. DE KANTER."
en zoo vindt men dan ook in genoemd blad de plaats mijns briefs blank. De commissie van censuur is, naar men zegt, zamengesteld uit den Heer gouverneur Raders, den Heer procureur-generaal de Kanter en den Heer gouvernements-secretaris Lisman, denzelfden, ten wiens name het bedoelde verslag in het licht is verschenen.

Mij in mijne eer gekrenkt achtende, door hetgeen op bladz. 39 van het verslag voorkomt, heb ik daartegen voorloopig willen antwoorden, gelijk hierboven is vermeld. Het verslag werd voor rekening van het Koloniaal Bestuur gedrukt, verkocht en bij honderde exemplaren gratis verspreid; mijn antwoord daartegen werd door de censuur geschrapt. Ik verzoek alzoo de Redactie van het Amsterdamsche Handelsblad, het bovenstaande in hare kolommen te willen opnemen, waardoor zij verplicht zal
PARAMARIBO, Sept. 1848. Haren Dienstwilligen Dinaar, J. H. WESTPHAL.

CONCERT-, TOONEELNIEUWS, ENZ.

AMSTERDAM, Zondag 12 November.

De voorstelling van gisteren avond in den STADS SCHOUWBURG werd door een zeer talrijk publiek bijgewoond, en wel met blijkbaar veel geuoegen, ofschoon de uitvoering van Mozart's Don Juan nog al het een en ander te wenschen overliet, naar het ons toeschouwen wegens ongesteldheid van eenige der voornaamste vertooners en ook van verscheiden leden van het koor. Nog duidelijker bleek zulks bij gelegenheid der uitvoering van Weber's Freischütz op 9 dezer. Het is te veronderstellen, dat die bijna algemeene ongesteldheid of ook vermoedheid der stemmen door te vele werkzaamheden en mede door het gure jaargetijde is voortgebragt; daar het gezelschap, behalve de repetitien en drie voorstellingen hier in de stad, ook nog eene voorstelling te Rotterdam (Der Freischütz op den 5ten dezer) in den loop dezer week heeft moeten geven. Eene nieuwe debutante, Mej. Marie Muller, heeft als Anna in den Freischütz redelijk wel voldaan, minder echter als Donna Elvire in Don Juan, welke partij boven hare krachten schijnt te zijn. — Het voor 8 dezer aangekondigde bijspel De Ongehinderden, van Iffand, is wegens ons niet bekende redenen, niet vertoond geworden. Naar wij vernemen, zal er op Woensdag e. k. eene buitengewone voorstelling ten behoeve der uitstekende balletdanseres Mej. Adèle Polin plaats vinden, en zal er bij die gelegenheid, behalve het bekoorlijk ballet Esmeralda, een Bijspel, getiteld de Pruisische Soldaat ende Fransche Boerin ten tooneele worden gebragt, in hetwelk Mej. Polin de rol van de boerin, waarbij zij gedeeltelijk Fransch, gedeeltelijk Hoogduitsch spreekt, en de Heer Roeder de rol van den soldaat vervult. Dit stukje is te Berlijn expresselijk voor Mej. Polin geschreven en aldaar met veel bijval vertoond. Ook zal op gezegden Benefice avond de aardige Vaudeville De Praterende Molen (?), le Moulin à Paroles, ten tooneel gebragt worden, in hetwelk Mw. Engelman de rol van de praatgrage molenaarster, in welke men onlangs Mw. Déjazet alhier heeft kunnen bewonderen, zal vervullen.

In den FRANSCHEN SCHOUWBURG heeft op gisteren avond het publiek, dat opgekomen was, om de uitstekende zangeres Mw. de Vries van Os te hooren, eene heerlijke teleurstelling ondergaan, doordien, na een uur wachtn, werd aangekondigd, dat de voorstelling geen voortgang konde hebben, wegens weigering van het orkest om zijne taak te vervullen.

In den SALON in de Nes, werd een nieuwe vaudeville de Jeugdige Echtgenoot met eenigen bijval ten tooneele gebragt. Daarin debuteerden met een goeden uitslag de Heer de Jong, die bij een goet voorkomen en eene welluidende stem, inzicht en gevoel schijnt te paren, en reeds bij deze zijne eerste optreding een vrij levendig en gepast spel ten toon spreidde, en Mej. Marshall, eene nog zeer jeugdige novice, die er zeer lief uitziat, een aangenaam stemgeluid en alle verdere hoedanigheden schijnt te bezitten, om eens eene gedistingueerde tooneelkunstenaar te worden. Wij twijfelen niet, of de Hr. Amelung, regisseur van dit tooneelgezelschap, zal ook weder met deze zijne twee kweekelingen lof en eer behalen. — In den SALON in de Amstelstraat heeft een nieuwe vaudeville, de Loopjongen, meermalen aan een talrijk lachziek publiek veel genoegen gegeven, door de outrooze kuren van den looppjongen (de Heer Judels) en de vrolijke snakerijen van een treep Parijsche grisettes. — In den SALON DU VAUD. FRANC, heeft Mw. Lejeur (grande coquette), met geen bijzonder gunstigen uitslag gedebutteerd, in Une Chaine en in Un Duel, enz. Zij schijnt, wel is waar, inzicht en gevoel te bezitten; maar mist het deftige of edele van voorkomen, houding, gebaren en stem, hetwelk voor de door haar vervulde rollen vereischt wordt. Overigens hebben in genoemde stukken de Heeren Matifas, Ulric, Jaime, enz., uitgemunt. Een nieuwe vaudeville Ette aimé pour soi-même, op gisteren avond voor de eerste maal vertoond, heeft den uitstekendsten bijval van een zeer talrijk publiek erlangd, zoowel wegens zijne allerliefste intrigue, als wegens de keurige uitvoering door Mej. Roger, de Heeren Mangin, Jaime, enz.

De eerste Soirée de Musique Classique op 10 dezer, door den Heer H. Litoff in het Onfion gegeven, verschaftte aan onze kunstminnaars een keurig kunstgenot. De uitvoering van een groot Trio (in B.) voor piano-forte, viool en violoncel en van eene Sonatto (in C Mol) voor piano-forte en viool van Beethoven, en een groot Trio voor piano-forte, viool en violoncello van den concertgever, werden, zoo als men van drie uitstekende virtuozen, zoo als de Heeren Litoff, van Bree en Merlin, verwachten kon, op eene meesterlijke wijze voorgedragen. Het laatste genoemde Trio, een nieuw alhier nog onbekend werk van den Heer Litoff, is ten volle waardig, om bij de werken van Beethoven ten gehoor te worden gebragt te worden. Het bevat schoone melodien, {verrassende} harmonische wendingen, vele originele trekken en in hetzelfde worden tevens de instrumenten, waarvoor het geschreven is, naar de methode van onzen tijd behandeld: een groot voortregt van dit klassieke werk boven die van vroegeren tijd. Drie Lieder ohne Worte, behalve dien nog door den Heer Litoff voorgedragen, voldeden niet minder, zoo als mede een lied van zijne compositie Nüchternhe Wanderung, hetwelk behalve nog het schoone lied Adalade van Beethoven, door den Heer J. A. Tuyn, zeer treffend werd voorgedragen. Naar wij vernemen, is deze onze uitstekende tenorzanger uitgenoodigd, om de eerste tenorpartijen in de Macabeer van Beethoven en die laatste Dinge van Spohr te vervullen, bij gelegenheid, dat deze oratoria op Woensdag e. k. in de zangvereniging der Maatschappij: Tot Bevordering der Toonkunst te 's Hage in DILIGENTIA zullen worden uitgevoerd. Op den door den Heer Litoff op Vrijdag e. k. alhier in het Onfion te geven tweede Soirée de Musique Classique zal zich de Heer Heinrich Osthoff, een verdienstelijk jeugdig baritonist, doen hooren.

Naar men wil, zal zich op het eerste concert der maatschappij FELIX MERITIS, Vrijdag 24 dezer, de vermaarde violoncello-virtuoos, de Heer Max. Bohrer, doen hooren.

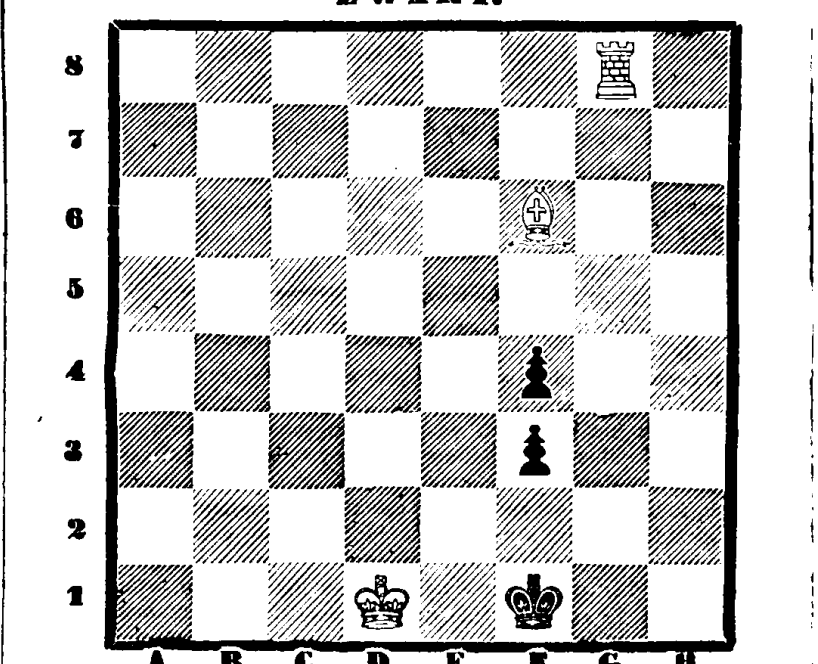
De Zondagsche concerten in FRASCATI leveren ook dit seizoen, even als in het voorgaande, een streelend kunstgenot van onderscheiden aard op; en verdient de ondernemer en directeur van dezelve, de Heer E. Stumpf, bijzondere lof, dat hij de nieuwe werken van onze componisten ten gehoor brengt.

Van de zoo verdienstelijke Leipziger Kapel, bestaande uit achttien leden onder de leiding van den Heer B. Meijer, die zich een geruimen tijd alhier in de DUKEND KOLONNEN met zoo veel bijval hebben doen hooren, weten wij, dat zij te Utrecht, Haarlem en Rotterdam met den best uitslag concerten hebben gegeven, en dat zij op 11 dezer zich weder te Rotterdam, op 13 dezer te Dordrecht en voorts in verscheiden andere provinciale steden zullen doen hooren.

Voor ons kunstminnend publiek is weder een buitengewoon keurig genot op handen, te weten in het zestiende concert der Maatschappij CASCHLIK op 16 dezer in den STADS SCHOUWBURG. Sinfonien van Mozart en Beethoven, de grootste meesterstukken in dit vak der toonkunst, door een zoo voortreffelijk orkest als dat van voornoemde maatschappij, onder de leiding van onzen eenigen orkestmeester van Bree te hooren uitvoeren, is voorzeker onder de hoogste muzikale genietingen te rekenen. Niet minder belangstelling verdienen de Lesnore-Ouverture van Beethoven en de Faniska-Ouverture van Cherubini, die mede op die avond zullen ten gehoor worden gebragt.

SCHAAK SPEL.

OPGAAF N°. 99.
In hoe vele zetten, ten minste, geeft wit, dat begint, mat?
ZWART.

Oplossing van N°. 98.

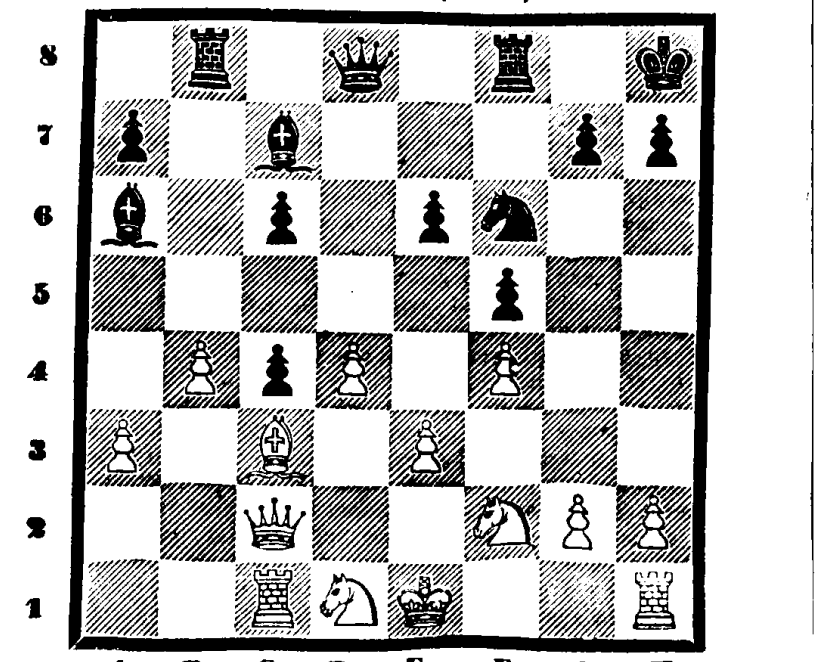
1 Wit D 2 op F 2 + ZWART G 3 op F 2
2 G 2 » G 4 + F 5 » E 5
3 C 3 » C 4 + B 7 » B 2
4 G 6 » E 6 + E 7 » E 6
5 F 8 » D 7 + en mat.

Wij hebben goede oplossingen ontvangen van de Schaakgezelschappen te Monster, Amat Victoriae Curam te Breda, Aurora te Zwolle, Palamedus te Delft, Inspanning tot Uitspanning alhier; Schaakliehebbers te Monnikendam, Een Vriendenkring te A.; voorts van de HH. R. P. V. te Doorn, G. S. en J. D. B. te Dordrecht, Tres Amigos te Bennebroek, L. J. B. en A. L. P. te Nijmegen, D. S. te 's Gravenhage, B. D. H., F. d. Q., F. d. D. te Rotterdam, P. te Tiel, en van de HH. G. O., Jawiki, E. B., D. S. O. H. W. W. en A. W. F. A. v. W., J. v. N., M. v. N., Ema, J. M. v. R., C. M. E., J. B. W., J. S. S., Een Leering van I. T. U., J. G. d. M., W. F. W. Een Student in de Theologie, J. d. J. B., en Meijvr. R. v. J. B. alhier.

Niet goed is de oplossing van het schaakgezelschap Diversa sed Una alhier.
Hoe welkom ons ook oorspronkelijke opgaven zijn, doet het ons leed, zoo weinige ter plaatsing geschikt te bevinden. Wij meenen gegrondde redenen te hebben, wanneer wij niet ter plaatsing overgaan. Dit is vooral het geval met de laatst toegezondene van het schaakgezelschap Inspanning tot Uitspanning alhier, welke met eene onbeduidende verandering dezelfde is als onze opgaf, N°. 58, geplaatst in ons Nummer van den 17 den Januarij dezes jaars, en dus geenszins oorspronkelijk is. Het verwondert ons, dat dit gezelschap, door herhaalden aandrang ons tot dit antwoord (noodzaak), daar wij ons anders met een stilzwijgend antwoord (niet plaatsing) vergenoegd zouden hebben.

SCHAAKSTRIJD tusschen Amsterdam en Londen. De 19de zet, door het Amsterdamsche Schaakgenootschap gedaan, is van B 2 op C 3. De stand van het spel is misdien zoo als hier onder staat aangeduid.

ZWART (LONDER).

AMSTERDAM, BIJ GEBR. DIEDERICH. — GEDRUKT BIJ C. A. F. PIN & ZOON.